

Kymin Paperiteollisuus Oy:n julkaisu 55. vuosikerta

Olavi Sommarberg on kehittänyt Kymin taloushallintoa 1950-luvulta lähtien. Sivu 2.

Verlan kalliomaalauksesta paljastuu uusia piirteitä. Sivu 3.

Lähes 500:n yhtiöläisen kanssa käydään seuraavan kahden vuoden aikana lävitse tavoitteita Kymin uudeksi toimintatavaksi ja syvennetään kymiläisten tietoja tuotavuudesta ja taloudesta. Sivu 4.

Kymin Osakeyhtiön ammattikoulun toimimisesta sotasairaalana on saatu mielenkiintoista lisätietoa. Sivu 7.

Kuljetusväen ammatitaito on yrityksen käyntikortti. Sivu 8.

100-vuotisäätiö jakoi jälleen apurahoja. Sivu 12.

KUVA: KEIJO KOVULA

Toukokuun kuudentena päivänä Kuusanniemessä järjestetty tutustumispäivä houkutteli noin 900 kymiläistä perheineen tutustumaan tehdasalueeseen. Kuva on PK 9:n valvomosta. Avoimien ovien -päivän aikana alueeseen tutustuttiin linja-autoajelulla, lisäksi vieraat kävivät sellutehtaalla, tehdaspalvelussa, paperitehtaalla, arkkisalissa ja paperivarastossa. Enemmän sivulla 6.

Kuusanniemi kutsui

KUVAT: KIMMO REKIMIES

Kymmene Drupassa

Drupa95 – maailman johtavat painotekniikan ja paperialan messut järjestettiin Düsseldorfissa, Saksassa toukokuun 5.–18. päivinä.

Kymmene Oy oli Drupassa näyttävästi esillä omalla osastollaan, jolla esiteltiin konsernin eri paperituotteita. Lisää sivuilla 4–5.

Kymin rikkipäästöt taustalaskkeuman tasalla

Kymin Paperiteollisuus Oy:n tuotantolaitosten lähialueen rikkilaskeumat vastaavat tällä hetkellä normaalia Kaakkois-Suomen taustalaskkeumaa, todetaan dosentti Jouko Soverin äskettäin valmistuneessa, lumianalyysimenetelmällä tehdyssä tutkimuksessa. Vuosien 1988 ja 1995 välillä tehdyt laskeumavertailut osoittavat, että sulfaatin laskeumat ovat vähentyneet keskimäärin 80 prosenttia, natriumin 87, kalsiumin 40 ja nitraatin 72 prosenttia kolmen kilometrin säteellä Kuusanniemen

teollisuusalueelta. "Tekemämme noin 100 Mmk:n ilmansuojeluinvestoinnit näkyvät nyt selvästi ympäristössä", toteaa ympäristönsuojelupäällikkö Harri Jussila Kymin Paperiteollisuus Oy:stä. Emäksisen pölyn voimakas väheneminen näkyy myös lumen pH-arvoissa, jotka ovat pienentyneet noin 5,7:stä 4,6:een. Kuusanniemen lähialueen lumien happamuus on nykyään samalla pH-tasolla kuin kauempana tehtaasta, todetaan tutkimuksessa. Laskeuma-arvoja tarkas-

teltiin sekä länsi-itä- että etelä-pohjoinen-suunnissa. Sulfaatti-, natrium-, kalsium- ja nitraattilaskeumat sijoittuivat selvästi tehdasalueen pohjoispuolelle, minne tutkimusaikana vallinneet tuulet olivat. Kloridilaskeumat olivat pääasiallisesti merellistä alkuperää, eivätkä liity tehtaan päästöihin. Lumitutkimusmenetelmää on käytetty taustalaskkeumien seurantaan vuodesta 1975 alkaen vesi- ja ympäristöhallituksen tutkimuskeskuksella. Nyt julkistetun tutkimuksen analyysit tehtiin Pollab Oy:ssä.

26.5.1995

POVARI

”LOUKUTUSTA”

Palkansaajien verotus, tulonsiirrot ja tulosidonnaiset maksut ovat Suomessa kehittyneet vuosien saatossa siten, että työnteon ja yrittämisen kannustavuus ja kannattavuus ovat merkittävästi heikentyneet. Palkkaverotus on jyrkän veroprogression johdosta Suomessa maailman korkein. Kun myös sosiaaliturvajärjestelmää on kehitetty progressiiviseen suuntaan, on lähes samantekevää, onko tuotantoelämässä aktiivisesti mukana tai sen ulkopuolella.

Tyypillisiä tukimuotoja tässä turvajärjestelmässä ovat muun muassa lasten päivähoitomaksut, asumistuki ja kodinhoitotuki. Mitä vähemmän on tuloja, sitä enemmän yhteiskunta auttaa. Onkin laskettu, että lapsiperheen käytettävissä olevien tulojen kannalta on lähes sama asia, ovatko perheen bruttopalkat 0 markkaa tai 20 000 markkaa kuukaudessa.

Sosiaalipoliitikkojen ja eduskunnan toimesta on meille siten synnytetty tilanne, jossa ihmisen ei ole ollut tarvetta korjata itse elintilannettaan. Mitä vähemmän tekee omaksi hyväkseen, sitä enemmän yhteiskunta ”palkitsee”. Mitä enemmän sen sijaan tekee työtä, sitä enemmän yhteiskunta tätä toimeentulopanosusta veroilla rankaisee!

Tämän vaikutuksesta on muodostunut kansantalouden tehokkuutta rapauttava kannustusohjelma, joka ilmenee peräti neljänä ”loukkuna”. Pahimmillaan kyse on tilanteesta, jossa sosiaaliturva antaa paremman toimeentulon kuin työ. Tällaista kannustinloukkua on alettu kutsua **sosiaaliturvaloukuksi**. Toinen loukku on ns. **tuloloukku**, jossa palkkatulon lisäys johtaa käytettävissä olevan tulon supistumiseen. Kolmatta kannustus-

loukkua voidaan kutsua **työn vastaanottamisloukuksi**. Silloin palkkatulo ei lisää käytettävissä olevia tuloja niin oleellisesti, että syntyisi motiivi työllistymään. Neljäs loukku on **veroloukku**. Huippukireän verotuksen takia käytettävissä oleva tulo kasvaa vain vähän kaikilla tulotasoilla – ei yksin korkeimmissa tuloluokissa – ja tekee kannustavan palkkapolitiikan käyttämisen tuloksettomaksi.

Hyvinvointiyhteiskunta oli ja on tavoite, jonka hyvyttä ei kukaan kiistä. Alunperin sosiaalisen suojelumekanismin perustarkoitus oli kuitenkin auttaa vain toimeentulovaikeuksissa kamppailevia ihmisiä yli pahimman kriisin tai tukea heitä, jos omat tulot jäivät kohtuuttoman pieniksi. Sitten perusturvakäsite laajeni lakipykälätehtailulla lähes koko kansan kattavaksi, sillä tasa-arvoisesti yhä useammat halusivat sen piiriin. Julkisesta sektorista tulikin lähinnä tulojen uudelleenjakokoneisto. Verotus ja sosiaaliset tulonsiirrot tapoivat samalla terveen aloitteellisuuden ja järjestelmä kävi niin kalliiksi, ettei sen ylläpito ole enää mahdollista.

On selvää, ettei mikään yhteiskunta kestä loputtomiin sitä, että suuri osa työvoimasta ei tuota tuloa ja on muiden rahoitusrasitteena. Vaikka kannustinongelma ei selitäkään suurtyöttömyyttä eikä kannustavuuden lisääminen yksin poista kokonaan työttömyyttä, on kannustinloukkujen purkaminen täysin välttämätöntä. Mitä tällöin tarvitaan, on **muutoksia verotukseen sekä ansiotulojen ja sosiaaliturvan järkevämpää suhteuttamista**. Ellei näin tehdä, tuhoaa hyvinvointi- ja tulontasausjärjestelmä itse itsensä sekä kalleutensa että työnteon aliarvostavan luonteensa vuoksi.

Olavi Sommarberg on kehittänyt taloushallintoa 1950-luvulta lähtien

Kun toimitaan suhdanneherkällä alalla, kuten paperiteollisuudessa, ei hyväkään markkinatilanne hevillä saa yhtiön johtoa kehuamaan voitoilla – onhan seuraava laskukausi usein jo nähtävissä. Kirjanpitoapäällikkö **Olavi Sommarberg** muistaa vain kaksi ajankohtaa, jolloin on selkeästi viestitetty todella hyvästä tuloksesta.

”Vuonna 1974 muistan hallituksen puheenjohtajan **Mika Tiivolan** tilinpäätöspäivällisillä selkeästi myöntäneen tuloksen hyväksi. Nyt voi Kymen osalta sanoa samaa.”

Sommarberg tuli vuonna 1957 myyntiosastolle kesäharjoittelijaksi ja jatkoi syksyllä tilasto-osastolla. Työhistorian ”kiemura” Voikkaan huoltokonttorin hoitajana 1950-luvun lopulla ja 1960-luvun alussa osui pankki-toiminnan muutoskohtaan.

”Huoltokonttori oli kuin pankki: se hoiti yhtiöläisten säästöt, maksut ja antoi vippiä, eikä yhtiöläisten juuri tarvinnut olla tavallisen pankin kanssa tekemisissä. Tilanne muuttui vuonna 1963, kun huoltokonttorit lopetettiin ja palkkoja ryhdyttiin maksamaan pankkien kautta.”

Raportoinnin kehitystä

Sommarberg kertoo Eerolan arkistoihin tutustuessaan huomaneensa, että raportointi oli pysynyt periaatteessa samanlaisena vuosikymmenet 1950-luvulle saakka.

”**Olof Westerlund** ja **Heikki Kellokoski** suunnittelivat Kymi-yhtiön tilasto-osastolla vuonna 1963 raportoinnin uusimista budjetointiin perustuvaksi. Toimitusjohtaja **K-E. Ekholmin** aikana oli raportointi pääasiassa kuukausi- ja vuosikohtaisten kustannusten ja tulosten jälkiseurantaa. MG-koneilla oli tosin alettu kokeilla budjettiin perustuvaa seurantaa.”

Sommarberg siirtyikin Voikkaalta budjetoinnin kehittämiseen Kellokosken johdolla. Tuiksi tulivat niin **Lindqvist, Estlander, Örnhjelm** kuin **Wangelkin**. Erityisen innokkaasti asiaan suhtautuivat yhtiön voima-asioiden ”vahvat miehet” **Zimmerman** ja **Graevenitz**. ”Molemmilla oli paljon myös laskelmia budjetoinnin perustaksi.”

Työ oli uusien oppien soveltamista tehdastasolla ja käytännönläheistä: suunniteltiin uusia

lomakkeita ja painatettiin niitä kirjapainossa tai tehtiin työkalupaleita omilla senaikaisilla kopiokoneilla. Suoranaisia esikuvia ei ollut tai ei osattu hakea – eikä apua aina saatukaan muilta firmoilta. Sommarberg valmisti itse muutamien apuosastojen budjetit ja hoiti niiden seurannan.

”Ennen nykymuotoista budjetointiä ei tietoa osattu hakea osastoilta – toimittiin vain omis- sa oloissa.”

Ensimmäiset tietokoneet

1950-luvulla kustannuslaskenta ja kirjanpito olivat vielä manuaalisia. Molempia kehitettiin tietojenkäsittelyn tehostamisen myötä. Aluksi käytössä oli reikäkorttikoneita, joiden ohjelmointi poikkesi täysin nykyisestä.

”**Martin Beckin** kanssa istuttiin iltakaudet. Ilän nylpäsi piuhoja toisella puolella pöytää ja me kerroimme, mitä tietoja halusimme lomakkeisiin.”

Vuonna 1967, kun yhtiössä oli jo kattava budjetointi, käynnistettiin projekti koko ulkoisen laskennan siirtämiseksi atk:lle.

KUVA:KIMMO REKIMIES

”Työkiireet häiritsevät vapaa-ajan harrastuksia, kun on löytynyt noita tilintarkastuskiakin työajan ulkopuolella tehtäväksi. Kesäisin olisi ehdittävä mökkitöihin, kalaan ja golfaamaan sekä talvisin nikkaroimaan, hiihtämään ja laskettelemaan”, sanoo Olavi Sommarberg, joka viettää 60-vuotispäivänsä 20.6. matkoilla.

Samaan aikaan Sommarbergin työhistoriaan tuli jälleen hyödyllinen mutka: hän lähti Hallan sahan laskentapäälliköksi. Alkoivat ”Ollin oppivuodet”.

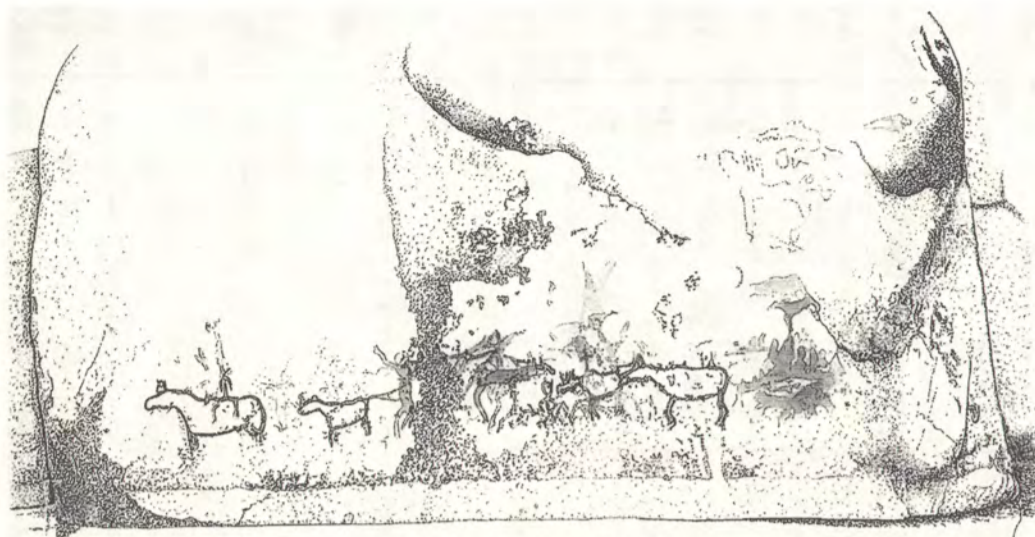
”Halla oli sopivan pieni ja valittiin laskennan kehittämisen pilottikohteeksi. Siellä sai hyvän yleiskuvan kaikista taloushallinnon asioista – jouduin pyörittämään kirjanpitoa ja laskentaa sekä tekemään joskus konttoripäällikönkin hommia.”

Vuonna 1970, Heikki Kellokosken siirtyessä pts-sihteeriksi, hän kutsui Sommarbergin Halasta pyörittämään laskentajärjestelmää Kymi-yhtiön talous-

osastolle **Torsten Nylundin** apuna.

Uusi piirre työhön tuli jo kolmen vuoden kuluttua, kun Kymi-yhtiö jaettiin paperiryhmään, perustuotantoon, metalliin ja kemiaan. Sommarberg nimitettiin tuolloin budjettipäälliköksi. Kun raskasta organisaatiota ryhdyttiin purkamaan 1980-luvun alussa, tuli Olavista laskentasuunnittelun päällikkö.

”Viime vuosikymmenen alun suuria töitä olivat EPOS-laskentajärjestelmän käyttöönotto ja tilipuitteiden yhtenäistäminen yhtiön fuusioituneen Strömbergin kanssa. Myös operatiivisen las-

Verlan kalliokuvalla on pituutta noin 6 metriä ja korkeutta noin 1,6 metriä. Maalaus sijaitsee puoli-metriä vesirajan yläpuolella. Kuvan löysi arkeologi Timo Miettinen 1974 Valkealan muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä. Kuva Pekka Kivekkään teoksesta 'Kalliomaalaukset, muinaisen kuva-arkisto'.

Verlan arvokkaasta kalliomaalauksesta paljastuu uusia piirteitä

"Verlankosken matalaan rapakivikallioon maalattu hirvijono on Kymenlaakson näyttävien kalliomaalaus. Samalla se luetaan yhdeksi merkittävimmistä kalliokuvista maassamme", toteaa jyväläinen opettaja-taiteilija **Pekka Kivikäs**, joka on tutkinut suomalaisia kalliomaalauksia useiden vuosien ajan ja esittelee työnsä tuloksia Sairaalanmäen kalliosuojassa Kuusankoskella toukokuun ajan.

Kivikäs on laatinut maamme kaikista 61:stä kalliomaalauksesta pelkistetyt maalaukset, joiden avulla on helppo hahmottaa kalliomaalauksen kuvasympoliikka. Luonnossa kalliokuvat ovat usein vaikeasti nähtävissä valaistus- ja erityisesti maasto-olosuhteista johtuen.

Verlan kalliomaalauksista tutkiessaan Kivikäs on havainnut, että seinämässä on ainakin kolme eri kuvatasoa, jotka voivat

olla iältään hyvinkin kaukana toisistaan. Maalauksen tekotavan ja kuvasympoliikan perusteella Kivikäs yhtyy täysin arkeologi **Timo Miettisen** käsitykseen siitä, että Verlan kalliokuva edustaa kalliotaiteemme vanhin vaihtelua kytkeytyen lähinnä varhaiskampakeraamiseen kulttuuriin. Miettinen on arvioinut maalauksen iäksi noin 6 000 vuotta.

Tutkiessaan Verlan maalausta

kennan ja kirjanpidon yhteensovittaminen täsmenyt."

Eläkeasiat mukaan

Vain viisi vuotta ehti kuluä, kun sekä **Vilho Suojalehto** että **Katri Hakkarainen** siirtyivät Helsinkiin em. fuusion seurauksena. Sommarbergista tuli vuonna 1986 talouspäällikkö ja hän sai vastuulleen myös eläkeasiat. Vaikka eläkeosasto talousjohtaja **Jaakko Harjun** eläkkeelle siirtymisen myötä siirtyi hallinnon alaisuuteen, säilyi talousasioiden hoito Sommarbergilla.

Kaukas- ja Schauman -fuusiot teettivät talousosastolla runsaasti ylimääräistä työtä, erityisesti Voikkaan irrottamiseen Kymen organisaatiosta tarvittiin monta selvittelyä. "Ne asiat ovat vasta nyt todella jenkauneet."

1980-luvun lopun ja kuluvaan vuosikymmenen alun Sommarberg luonnehti erityisesti verosasioihin liittyvien lakimuutosten ajaksi. "Kirjanpitolaki, verotus ja liikevaihtoverotus muuttuivat, tuli arvonlisävero."

Tietokoneiden kehittyminen on muuttanut talousasioiden hoitoa, mutta ei ole vähentänyt metsäteollisuusyrityksen suurta suhdanneherkkyyttä. Tuloslukujen seuraaminen on totuttanut Sommarbergin talouden aalto liikkeen väistämättömyyteen. "Viiden vuoden tulosen nusteentoteutuminen tällä alalla on epätodennäköistä. Nyt on kuitenkin hyvä nähdä firman talouden olevan paranemaan päin."

HAASTATTELU: REIJO VIRTA

KUVA: IRMA NIEMI

Palomiehille uudet sammutuspuvut

Kymen tehdaspalokunta on saanut uudet sammutuspuvut vanhojen, jo kaksikymmentä vuotta palvelleiden työasujen tilalle.

Miehet saivat puvut viime vuoden puolella, ja kokonaisuutta täydentäneet kypärät huhtikuussa. Pukujen materiaali on suunniteltu erityisesti palontorjuntatehtäviin, ja se täyttää nykyiset turvallisuusvaatimukset.

Jokaisella miehellä on ta-

kissaan henkilökohtainen numerotunnus. Miehistön jäsenen kypärässä on sama numerotunnus kuin takissa, päällystöllä on kypärässään nimikirjaintunnus.

Pukuja hankittiin yhteensä 45 kpl, joista 37 on tällä hetkellä käytössä.

Uusia asusteita kuvassa esittelevät (vas.) palomies **Tarmo Ristola**, palomestari **Reijo Pehkonen** ja joukkueen johtaja **Leo Puljava**.

KUVA: KEIJO KOIVULA

Pekka Kivikäs on vakuuttunut, että Verlan kalliomaalauksen oikeapuoleisessa kuvakokonaisuudessa on ollut vene, joka on hirven ja ihmisen ohella kalliokuvien keskeisin symboli.

eri vuodenaikoina ja erilaisissa valaistusolosuhteissa Kivikäs on pohtinut paljon kuvajonon oikeassa laidassa olevaa suurikoista kuviota, joka on pahoin tuhoutunut. Hän on kuitenkin tullut vakuuttuneeksi, että tällä alueella on ollut venekuvia. Havainto lisää Verlan maalauksen arvoa siinä suhteessa, että samassa kalliokuvassa ovat täten nähtävissä kaikki kalliomaalaus-

ten kolme tärkeintä symbolia: hirvi, ihminen ja vene.

Verlan kalliomaalauksen löysi kesällä 1974 Kymenlaakson Maakuntamuseon amanuenssi Timo Miettinen, joka on sittemmin tuonut päivänvaloon runsaat parikymmentä uutta maalausta. Kivikäs toteaa, että Miettinen on tehnyt vertaansa vailla olevan työn kalliomaalauksen löytäjänä ja tutkijana.

Kymillä ja Voikkaalla kesätöitä viimevuotista enemmän

Kymen Paperiteollisuus Oy tarjoaa tänä kesänä lomittaja- ja harjoittelijapaikan yhteensä noin 300 henkilölle. Palvelukseen otettavan kesäväen määrä on jonkin verran suurempi kuin viime vuonna, jolloin heitä oli noin 240 henkilöä.

Erilaisia lomitustehtäviä tulee hoitamaan noin 100 konttori- ja teknistä harjoittelijaa sekä parisen sataa työntekijälomittajaa, joista suurin osa sijoittuu PK 7-9:lle, arkkisaliin, C-laitokselle, PK 1-2:lle ja rakennusosastolle kiinteistöjen siivoukseen.

Kuten aikaisempinakin vuosina Kymi on myös tänä kesänä mukana nuorille suunnatussa 'Tutustu työelämään, tienaa tonni' -kesätyökampanjassa. Kahdeksi viikoksi töihin otetta-

vien tonnilaisten määrä päätetään myöhemmin toukokuussa. 'Tonnin paikka' on hakenut yli 160 nuorta.

Kymen työhönottotoimistoon, jossa käsitellään myös Kaukas Oy:n Voikkaan tehtaan palvelukseen haluavien hakemukset, vastaanotettiin tänä keväänä kaiken kaikkiaan 1 360 kesätyöpaikkahakemusta.

Voikkaan tehdas työllistää tänä kesänä noin 150 kesätyöntekijää, joista noin 25 tulee hoitamaan toimihenkilöiden lomituksia. Kokonaismäärä on hivenen viime vuotista suurempi. Myös Voikkaalla työskentelee aikaisempien vuosien tapaan jälleen 'tonnilaisia'. Tänä kesänä heitä on tehtaalla viitisenkymmentä.

Memon käyttö kasvaa edelleen

Memo-sähköpostin käyttö konsernissa jatkaa tasaista kasvuaan. Viime vuonna lähetettiin jo yli kaksi miljoonaa sähköpostiviestiä. Kaikkien aikojen kuukausiennätys saavutettiin viime tammikuussa: yli 200 000 lähetettyä sanomaa. Myös Memo-käyttäjien määrä on tasaisesti kasvanut. Käyttäjää on nyt jo yli 5 000.

Memon viidestuhannes käyttäjä on **Martina Schürmann** Kymene Deutschland GmbH:ta Saksasta. Tasaluvun kunniaksi kyselin häneltä kuulumisia memon tiimoilta - memolla, kun taas muuten.

Martina Schürmann on ollut Kymene Deutschlandin palveluksessa noin kolmen kuukauden. Hän työskentelee kotimaan paperimyrnnissä.

Martina sai tiedon Memosta Nordlandin tietohallinto-osaston

kautta. Hän käyttää Memoa lähinnä oman yhtiönsä sisällä. Martina kertoi kuitenkin olevansa jo varsinainen Memo-fani: sähköpostilla on helppo tavoittaa ihmisiä, se on nopea ja vaivatonta tapa välittää tietoa. Memon kautta tavoittaa monet yhtiöläisistä ja Memoon pääsee helposti mistä tahansa. Ilmoitustauluilta löytää myös hyödyllistä tietoa.

Näin kuvaili Memon käyttöönsä Martina. Tiesitkö, että memon palveluja on laajennettu. Memoon pystytään lähettämään mikrolta tiedostoja Netlinkin kautta. Lisäksi memon ja Lotus Notesin sähköpostin välille on rakennettu yhdyskäytävä, jonka kautta viestit kulkevat postista toiseen. Näistä palveluista saat lisätietoja omalta tukihenkilöltäsi tai minulta.

Kesäloimatkin alkavat lähestyä: muistathan aina jättää poissaoloviestin memoon ja huolehtia siitä, että sijaiskäyttäjällä on sähköpostisi poissaolosi aikana.

Lämpimän kesän toivossa

Kerttu Rossi

Kymin talousvalmennuksella etsitään yhdessä uutta toimintatapaa

Lähes 500:n yhtiöläisen kanssa käydään seuraavan kahden vuoden aikana lävitse tavoitteita Kymin uudeksi toimintatavaksi ja syvennetään kymiläisten tietoa tuottavuudesta ja taloudesta.

Puuhun lähdetään tyvestä. Ensimmäisen valmennuspäivän aikana kartoitetaan toiminta- ja kilpailukentät sekä strategiat, oma tapa toimia ja liiketoimintaprosessit. Myöhemmin jatketaan tuottavuus- ja talouspäivillä.

Asioihin tartutaan tiukasti: "Kurssille ei tulla vain istumaan muutamaksi päiväksi. Tällä tarkutetaan tulevaisuutemme kannalta oleellisiin asioihin ja tavoitellaan todellisia muutoksia", totesi talousjohtaja **Ari Jattu** avajaisnoissaan.

"Toivon aktiivista ja osallistuvaa osanottoa – kyseenalaistakaa kuulemanne ja pankaa alustajat tiukalle", evästi Jattu.

Jukka Suvitie A-Rati Oy:stä linjasi kovat tavoitteet: "Pysäköintö- ja myyntitoimintoihin on jatkossa pystyttävä tekemään voittoa enemmän ja pitempään – rimaa on nostettava kaikissa toiminnissa."

"Muutosvauhti kiihtyy ja koskee Kymin asiakkaita, kilpailijoita ja muuta ympäristöä. Muutokset on havaittava ja niihin on reagoitava herkemmin joka tasolla.

Kilpailun koventuessa ja asiakkaitten odotuksien kasvaessa menestyminen edellyttää henkilöstön saumatonta yhteistyötä", painotti Suvitie.

Kymin pääsidosryhmiä ovat henkilöstö, asiakkaat, Kymmene-konserni, toimittajat sekä osakkaat. "Jos yhdenkin sidosryhmän tarpeet eivät tyydyty, yrityksen toiminta vaarantuu – toiminta on siis jatkuvaa nuoralakavelvää."

"Nykyistä toimintaamme on kehitettävä, jotta pysyisimme nuoralla – siksi on muututtava ja siksi tarvitsemme koulutusta. On arvioitava yrityksen sisäinen tila ja resurssit, tehtävä analyysi ulkoisten ja sisäisten arviointien pohjalta ja muutettava toimintasuuntaa koko henkilöstön yhteistyöllä."

Uuden toimintasuunnitelman on oltava selkeästi muotoiltu, hyvin perusteltu ja viestitty ja henkilöstön on tuettava sitä. Siksi viestinnän kehittäminen on yksi keskeisistä tavoitteista, evästi Suvitie.

Monia vahvuuksia

Liiketoiminnan kehittämistä vastaava johtaja **Bjarne Nygård** muistutti, että Kymmene Oy:n hienopaperit-toimialaan kuuluvana Kymin voi hankkia johtavaa osaamista, parasta tuote- ja käytöälatietoutta, kehittää tuotteistoja ja koordinoita kehittämistoimia. "Tämä on vahvuutemme, koska hienopaperidivisioonan on alan johtava toimittaja Euroopassa."

"Informaatioteknologian kehitys saattaa lisätä paperinkulutusta eikä vähentää sitä. Kehitystä vauhdittavat mainonta, elektroninen painatus ja lisääntyvä värinkäyttö. Tuotekehitys edellyttää kuitenkin vahvaa omaa

Kymin talousvalmennusohjelman monipuolisuuden takaavat ulkopuoliset luennoitsijat: Annikki Ahlqvist Tenhunen Kiljavan opistolta (vas:lla), Leevi Myllymäki Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liitosta, Ritva Cavenius Teknisten Liitto ry:stä, Heikki Harjunkoski Metsäteollisuus ry:stä ja Jukka Suvitie A-Rati Oystä. Kuvata puuttuu A-Rati Oy:n Antti Hietanen.

panostusta, kilpailijoiden armoille ei saa jäädä."

"Meidän on hallittava teknologia ja osaaminen: sen avulla saamme etumatkaa. Ympäristön vaalimista ei saa unohtaa", painotti Nygård.

"Meillä on voimaa, mutta kilpailijoilla on käytössään meitä enemmän rahaa; he voivat ottaa etumatkamme kiinni, ellemmme hoida asioitamme oikein."

Tavoitteenamme on olla paras

"Pitkät perinteet ovat vaikuttaneet toimintatapaamme. Päätöksentekoa Kymillä on ollut keskitettyä", linjasi toimitusjohtaja **Johan Furuholm** Kymin nykyistä kuvaa.

"On kuitenkin voitava käydä enemmän rakentavaa kriittistä keskustelua. Haluan myös, että ihmiset itse ottavat tulevaisuudessa enemmän vastuuta – sitä ei voi aina ylhäältä antaa."

"Tulevaisuus varmistetaan vain taloudellisesti terveen tuloksen kautta. Tavoitteenamme on olla paras omalla toimintasektorillamme", määrittelee Furuholm.

Kymmenen visioon liittyen myös Kymin on metsäteollisuuden suunnannäyttäjää.

"Asiakkaat arvostavat tuotevalikoimaamme, palvelutasoamme, joustavuutta ja luovaa ajattelua. Sijoittajat arvostavat pitkän aikavälin turvallisuutta ja jatkuvaa kannattavuutta. Henkilöstölle tarjotaan haastavia työtehtäviä ja yksilöä arvostetaan. Yhteiskunta arvostaa avoimuuttamme, yhteistyökykyä ja toimintaa ympäristön suojelemissä."

Pitkäaikaiset asiakassuhteet takaavat asiakkaiden äänen kuulumisen. Asiakkaiden säilyttäminen on tärkeää, sillä uuden asiakkaan hankkimisesta aiheutuu aina kustannuksia. "Omia päällikköjämme on kannustettava asiakkaiden asioiden ajajiksi."

Furuholm mukaan on myös pidettävä mielessä, että asiakkaan menettävät tai voittavat organisaatiot – eivät myyntimiehet. "Todella uskollisia asiakkaita on vain noin joka kymmenes."

"Meidän on kuunneltava toisiamme paremmin. Ylin johto tuntee erään amerikkalaisen tutkimuksen mukaan vain nelisen prosenttia etulinjan ongelmista – tosin yleensä ne tärkeimmät. Työntekijöiden tiedossa ovat lähes lähes kaikki pulmat. Keski-johtokin tuntee kymmenyksen ongelmista ja työjohto 75 prosenttia."

Furuholm sanoi, että muutoksella tulee olla vahva ja näkyvä johto. "Organisaatiomme pitää olla nykyistä litteämpi ja joustavampi. Strategian tulee olla selvä, työntekijöiden sitouduttava muutokseen ja saatava tarpeeksi koulutusta."

Tavoitteeksi asetettu uudistunut kymiläinen on Furuholm mukaan asiakashenkkinen, tulohakuinen ja tehokas, ammattitaitoinen, avoin ja vastuuntuntoinen.

"Hän osallistuu yhteisiin asioihin rakentavasti, palvelee kokonaisuutta ja on innostava joukkuepelaaja. Muutoskyky on tärkeä taito. Virheistä ei tuomita, vaan opitaan. Laatutietoinen, aloitekykyinen ja innovatiivinen kymiläinen on ylpeä yksiköstään, tehtaastaan ja kymiläisyydestään", summasi Furuholm.

Keskityttävä ydinprosesseihin

"Tulevaisuudessa meidän tulee entistä enemmän keskittyä liiketoiminnan ydinprosesseihin, jotka joko tuottavat arvoa suoraan asiakkaalle tai tukevat varsinaista liiketoimintaa", vaati talous-suunnittelija **Samuli Kuusela**.

Liiketoimintaprosessi on hänen mukaansa toisiinsa liittyvien toimintojen ja tehtävien muodostama kokonaisuus, joka alkaa asiakkaan tarpeesta ja päättyy sen tyydyttämiseen. "Meidän on opittava näkemään liiketoiminta entistä pitempinä ketjuina, ei vain omia sisäisiä asiakkaitamme, vaan heidän asiakkaitaan pitkälle molempiin suuntiin."

"Samanaikaisesti on vähennettävä osasto-ajattelua. Toimintojen välinen yhteistyö on siis tehtävä paljon nykyistä näkyvämmäksi, jotta kaikki tiedämme, mitä ovat tavoitteemme", sanoi Kuusela.

Annikki Ahlqvist-Tenhunen Ay-opistolta Kiljalta muistutti, että Kymin uusi tapa toimia edellyttää yhtiöläisten sisäistävä uudet arvot ja pyrkivän olemaan toimitusjohtajan määrittelemän mukaisia. "Arvot eivät toteudu ilman yhteistä käsitystä siitä, miten toimitaan arkipäivän työnteossa."

Ensimmäisen päivän ryhmätöiden aiheena olivat Kymin vahvuudet ja heikkoudet sekä Kymin tapa toimia. Kurssilaisille annettiin tehtäväksi seuraavan kuukauden aikana omilla osastoillaan pohtia, miten Kymin uusi tapa toimia heijastuu omaan työhön.

Drupa95 - maailman johtavat painotekniikan ja paperialan messut järjestettiin Düsseldorfissa, Saksassa toukokuun 5.-18. päivinä. Kymmene Oy oli Drupassa näyttävästi esillä omalla osastollaan, jolla esiteltiin konsernin eri paperituotteita.

"Messut onnistuivat kannaltamme erittäin hyvin", arvioi Kymin pääliiketoimintapäälliköistä paperista vastaava myyntijohtaja **Peter Ahlbom**. "Tämänkaltaisessa tapahtumassa on erittäin tärkeää olla mukana, tapasimme paljon nykyisiä ja tulevia asiakkaita – standilla kävi myös huomattavan paljon Euroopan ulkopuolelta tulleita henkilöitä, jotka etsivät itselleen paperintuottajaa. Samalla Kymmene esitteli uuden, modernin ilmeensä. Osastolla kävi todella paljon vieraita ja

Drupa-95:ssä oli mukana 1493 näyttöleppäpanijaa. Düsseldorfin messukeskuksen pinta-ala on 134 571 neliometriä. Kuvassa pääsisäänkäyntihalli.

monet kertoivat, että osasto on valoisa, hyvännäköinen ja onnistuneesti suunniteltu."

Drupa on järjestetty Düsseldorfissa vuodesta 1951 lähtien. Alunperin messut pidettiin neljän vuoden välein, mutta vuoden 1990 tapahtuman jälkeen siirryttiin viiden vuoden periodeihin.

Tämän vuoden messuilla oli mukana 893 ulkomaista ja 600 saksalaista näyttöleppäpanijaa. Neljäntoista, erilaista tekniikkaa pursuavan näyttelyhallin yhteinen pinta-ala oli 134 571 neliometriä.

Perinteisesti messujen painopiste on ollut painotekniikassa: esivalmistelussa ja varsinaisessa tuotannossa, ja myös paperinvalmistajat ovat olleet esillä omassa hallissaan. Kymmene Oy:llä oli tänä vuonna ensimmäistä kertaa

A95
5.-18.05.

Kymmene hyvin esillä Drupassa

TEKSTI JA KUVAT: KIMMO REKIMIES

Jürgen Dolde arkitti esipainettua KymUltra Preprint -paperia Bielomatikin osastolla.

oma osasto, viisi vuotta sitten Kymi oli mukana paino- ja jälkikäsittelykoneita valmistavan Bielomatik Gieblerin osastolla. Kymi oli tälläkin kertaa esillä Bielomatikin osastolla: esipai-

nettua KymUltra Preprint -paperia arkitettiin ja KymUltra Offsetista oli painettu suorapostituskirje, joka leikattiin ja koottiin messuilla.

Tämänkertaisen Drupan mer-

kittävänä uutena tekijänä oli elektroninen painatus, joka mahdollistaa pienten, tiettyä kohderyhmää tai tarkoitusta varten tarkoitettujen painosten valmistamisen nopeasti. Perin-

Kymin tuotteita messuilla olivat esittelemässä mm. myyntijohtaja Peter Ahlborn (yllä oik.) ja SP-päällikkö Riitta Nygård (yllä 2. oikealta).

teeseen painotekniikkaan liittyvän monimutkaisen esivalmistelun sijasta elektronisessa painatuksessa painotyö tulostetaan tietokoneesta suoraan paperille. Työhön voidaan myös tehdä muutoksia painatuksen aikana.

Vaikka yhä suurempi osa tiedosta käsitellään nykyisin sähköisessä muodossa, näyttävät

suuret laitevalmistajat ainakin messujen perusteella vielä usko- van paperiin. Vuosituhannen vaihteeseen mennessä ei odoteta paperin merkityksen vähenevän informaationkantajana. Digitaalitekniikan ja elektronisen painatuksen uskotaan pikemminkin tuovan kasvua, mutta painatus hajautuu pienempiin yksiköihin.

Turistina Kuusanniemessä

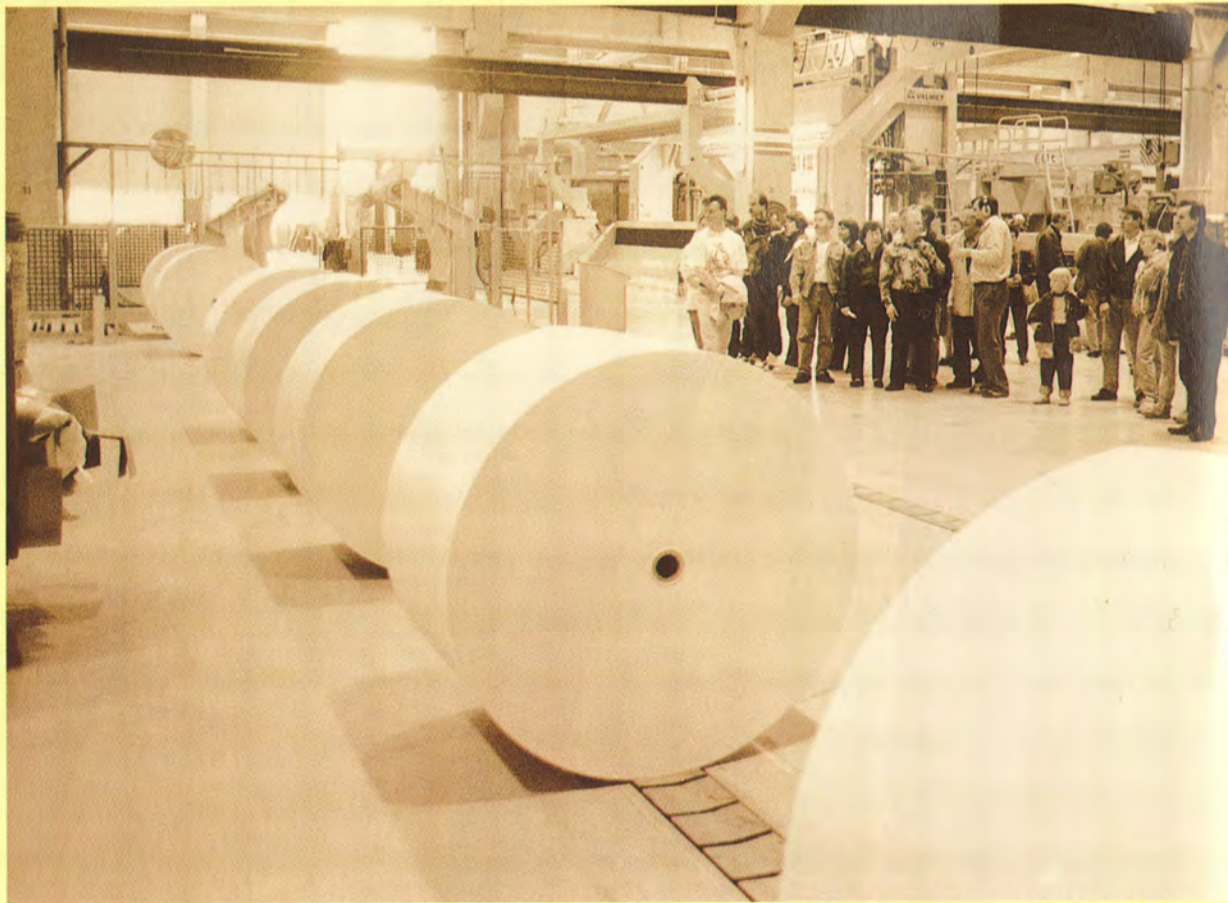
Kuusanniemessä 6. toukuuta järjestetty tutustumispäivä avasi kymiläisille perheineen ja ystävineen useampia ovia kuin koskaan aiemmin. Tervetuloitovotus lausuttiin noin 900 vieraalle, joiden joukossa oli myös tehdasalueen perustamisvaiheita muisteleva entinen rakennusmies. "Rakennustyöt alkoivat tammi-helmikuussa 1962. Nykyisen Kuu-

sanniemen portin tuntumassa oli Saha-Honkasen valkea mökki, joka toimi meidän poikien taukotupana. Niemessä oli silloin vain peltoa, metsää ja louhittua kalliota sekä hiihtolatu, joka kiersi alueen ympäri."

Kuusanniemeen tutustuminen alkoi opastetulla linja-autoajelulla, jolla vieraille esiteltiin puukenttä, kuorimorakennukset sekä valtaiset mänty- ja koivuha-

Kunnossapidon työkaluvarestossa riitti ihmeteltävää.

Paperitehtaalla tutustuttiin mm. rullien pakkaukseen. Kuva PK 7-8:n rullakuljettim...

kekasat. "Vielä parikymmentä vuotta sitten koivua pidettiin sellun raaka-aineeksi kelpaamattomana roskapuuna", huomautti eräs vieraista. Oppaan mukaan

nykyään esiintyy ajoittain jopa suoranaista koivupulaa.

Sellutehtaalla vierailtiin kuitulinjan automatisoidussa valvomossa. "Hei, ei täällä haise", va-

kuutti isosisko nenäänsä varmuuden vuoksi pitelevälle pikusiskolle. Valkaisimon hallissa vieraiden tunnusteltavana oli ämpäriiset haketta sekä ruske-

HOITAJIEN JA POTILAIEN MIELIPIDE:

Ammattikoululla saatiin hyvää hoitoa

Kymn Osakeyhtiön ammattikoulun toimimista sotasairaalana on saatu mielenkiintoista lisätietoa Kuusankosken terveydenhuolto-oppilaitoksen opiskelijoiden tekemän tutkielman tuloksesta.

Hoitohenkilökunnan ja potilaiden haastattelujen avulla selvitettiin hoitotyötä Kuusankoskella sijainneissa 11. ja 13. sotasairaalassa. Lisäksi tutkittiin, miten sodanaikaiset olosuhteet vaikuttivat hoitajien ja potilaiden kokemuksiin.

Haastateltavat kertoivat sairaalan olleen hoitoympäristönä hyvän huomioiden sen, että rakennus oli koulu. Hoitotarvikkeista ei ollut varsinaista pulaa. Sairaalassa oli riittävästi hoitovälineitä, ruokaa ja lääkkeitä.

Verensiirto ja nestehoito olivat käytössä jo sodan aikana. Alkuaikoina veri otettiin limonadipulloon, josta se letkun ja kumpun avulla pumpattiin potilaaseen – nestehoito suoritettiin pistämällä pitkällä neulalla neste lihakseen.

Hoitajat kertoivat työnteon olleen sujuvaa, surullisiakin hetkiä koettiin. Potilaiden kanssa keskusteltiin paljon – he myös puhuivat paljon arimmistakin asioista. Yhdessä myös itkettiin.

Sairaanhoitajien kertoman mukaan potilaan arvoasemalla ei ollut vaikutusta annettuun hoitoon. Tämä tuli esille useassa haastattelussa.

...osasto, mikä oli upseereille varattu ei ollut sen takia, että ne on arvokkaampia kuin sotilas. Ei, vaan sen takia, että kun ne joutuu kumminkin keskustelemaan keskenään, niin jos siel ois joukossa joku sotamies tai semmonen, niin se ois ilmeisesti tehnyt asennon.... Ei, ei sen takia, että ne on arvokkaita sitä ja tätä.”

Tunteista keskusteltiin omassa ryhmässä: sairaanhoitajat keskenään ja lotat keskenään. Tämä osaltaan auttoi jaksamaan päivästä toiseen.

Isänmaallisuus tuli esiin: ”Mä muistan aina yhden pohjalaisen äidin, joka tyttärensä kanssa kävi hakemassa yhden sankarivainajan. Kyyneltäkään ei tullut tään pohjalaisen emännän silmiin. Hää sano, että tämä oli viides poikani, jonka annoin isänmaalle. Minust se oli niin uljas näky.... Minnuu itketti ja hänt ei itkettäny...”

Kuolevaa potilasta haluttiin hoitaa mahdollisimman hyvin, hänen vierellään pyrittiin olemaan viimeisten hetkien aikana. ”Pidäthän mua kädestä kun siirryn rajan yli, tää oli usein pyyntö ja aina, aina oli joku.”

Potilaiden mielestä hoitoa sai tarpeeksi. ”Nykyiseen verrattuna hoitajia oli vähän, mutta he tekivät 'hurjasti' töitä.”

Arvostusta ja kunnioitusta

Hoitajan ammattia arvostettiin ja

kunnioitettiin. ”Eiköhän hoitajaa arvostettu siihen aikaan vielä enemmän kuin nykyisin.”

Vaikka suurin osa haastatelluista potilaista oli ollut vain lyhyen ajan Kuusankosken sotasairaalassa, heidän kokemuksensa hoidosta ja hoitajista olivat poikkeuksetta hyviä. Lääkäri tapasi potilaat normaalisti kerran päivässä.

Suurin osa potilaista oli saanut vammojensa vuoksi verensiirtoja. Käytössä oli sekä pulloverta että suora verensiirto ihmisestä toiseen.

”Siitä tuli hirveä vilu siitä verensiirrosta....jos sai pulloverta. Mutta jos suoraan ihmisestä, niin ei tullut. Siitä tuli oikein ihana olo, etenkin jos sai naiselta sitä verta.”

Uskonto ja kirkkojen edustajat olivat tekijöitä, jotka antoivat voimaa ja toivoa paremmasta. Niiden merkitys riippui suuresti yksilön omasta vakaumuksesta ja lähtökohdista.

Suurin osa haastatelluista oli kokenut pelkoa. Kärsimyksen kokeminen oli kaikille raskasta, mutta ajan mittaan siihen turtui. ”... ne ensimmäiset tapaukset koski aika paljon. Jos vielä oli hyvä kaveri, joka meni.”

Kuitenkin: luottamus rintamalla taisteleviin sotilaisiin ja toisaalta luottamus hoitajien ammattitaitoon lisäsivät turvalli-

Tutkielman teon yhteydessä löytyi mielenkiintoista kuvamateriaalia, josta ilmeni mm. minkä näköinen ammattikoulun juhlasali oli sairaalakäytössä.

suuden tunnetta vaaran vuosina.

Tutkielman, jossa on 61 sivua ja viisi liitettä, valmistamiseen osallistui 14 Kuusankosken terveydenhuolto-oppilaitoksen sisätauti-kirurgisen sairaanhoidon opiskelijaa.

Tutkielma julkistettiin Kymn teollisuusoppilaitoksella 4. toukokuuta. Puolustusvoimien tervehdyksen tilaisuuteen toi Kymn sotilasläänin komentaja, kenraalimajuri **Matti Suokas**.

Teollisuusoppilaitokselle oli järjestetty sota-ajan näyttely ja pihalla esitteli Hämeen Rykmentti nykypäivän kentäsairaalatoimintaa.

Sitä, mitä ammattikoulurakennuksen toimiminen sairaalana vaikutti siellä annettavaan opetukseen, on käsitelty Kymn Paperiteollisuus Oy:n julkaisemassa ja tiedotuspäällikkö **Reijo Virran** kirjoittamassa ’75 vuotta ammattikoulutusta – Kymn Teollisuusoppilaitos 1914–1989’-historiateoksessa.

TEKSTI: PIA LINDROOS – KUVAT:KEIJO KOIVULA

Mikrofonit puuttuivat

”Kierros Kymn paperi- ja sellutehtaalla oli kiva kokemus. Oli hienoa nähdä, miten sellua valmistetaan, mutta paperikoneiden näkeminen oli mahtavinta.

Taulut, joissa oli informaatiota tuotannosta ym., olivat hyvä idea.

Oli vain yksi asia johon kiinnitin huomiota. Oppailla, jotka puhuivat tehtaalla, olisi voinut olla mikrofonit, koska melu oli kova. En itsekään kuullut kaikkea. Muuten kierros oli hyvin järjestetty.”

Anna Virta

Vierailukierros päättyi paperivarastoon (yllä), jonne oli järjestetty myös kahvitarjoilu.

ajettiin vierailuhetkellä alle 1 000 metrin minuuttinopeudella. Nuori nainen sai henkilökohtaista opastusta tehtaalla kesätyössä pätevytyneeltä poikaystävältään. ”Tuo on se lusa, joka esiintyy aina ristisanatehtävissä. Nuo rullat, joissa on rasti ovat hylättyjä. Tuolla potkulaudalla liikkuen säästetään jalkoja. Ajattele, että paperitehtaan yhden vuorokauden tuotannolla voisi päällystää tien Lontooseen ja takaisin.”

Matkalla Kymn paperivaraston halki vieraat ohimennen taputtelivat valmiita rullia kuin toivottaen hyvää matkaa maailmalle. Hehtaarien laajuinen varasto pyöreine paperipilareineen teki eräaseen vieraaseen vaikutuksen teollisen ajan stoaan, pylväshallina, jota jatkuvasti rakennetaan ja puretaan.

Paperivaraston perälle oli järjestetty vanhaa Kuusanniemeä esittelevä valokuvanäyttely. Esillä oli myös Kymn vähemmän tunnettuja tuotteita kreppi- ja joulupapereista lumikoliini. Parituntisen kiertokäynnin päätteeksi vieraanvaraiset emännät pitivät huolen siitä, etteivät vieraat lähteneet kotimatalle kuin suin.

ne ja veisitte naapureillekin ihmeteltäväksi.”

Tehtäpalvelu esitteli automaatiokorjaamonsa, sorvauspalvelunsa, työkaluvarastonsa ja telahallinsa. Sotilaallisen suorat työkalurivistöt ja siistit ruuvi- ja mutterilokerikot herättivät vieraissa ihastusta. ”Olisipa meidänkin autotallissa tällainen 'oorninki!'” Katso isä, nuo porat kävisivät norsun hammaslääkärille.”

Kymn paperitehtaalla tutkittiin Valmetin rakentama PK 9 päästä päähän. ”Kyllä me suomalaiset sentään olemme viisaita.” Valvomon monitorista ilmeni, että parhaimmillaan 1 200 metriä minuutissa kulkevaa konetta

aa ja valkoista massaa. Oppaalta pyydettiin lupa viedä kotiin tuliaisiksi pieni pala ”valkoista pumpulia”. ”Ei massa tehtaalta lopu, vaikka täyttäisitte taskun-

Kuljetusväen ammattitaito ja kaluston asianmukaisuus on melkoinen *käyntikortti*

KUVA: KEIJO KOVILJA

Vas. järjestelmäsihteeri Esa Floman, osastosihteeri Merja Kukkola, järjestelmäsihteeri Risto Ollikainen, tehdaskuljetusten päällikkö Matti Laine, kuljetusteknikko Martti Pigg, vuoromestari Jukka Kuusela ja varamestari Jarmo Huhtiniemi.

Tehdaspalvelun osastoiesittelyt jatkuvat. Tehdaskuljetusten palveluksessa on tällä hetkellä 57 henkilöä, joista toimihenkilöitä 11. Väki jakautuu melko tasaisesti puoliksi kumipyörä- ja rautatiekuljetusten kesken, joista viimeksi mainittu on kuitenkin hieman suurempi toiminta-alue. Rautatiekuljetuksia hoitaa hoitaa 24 työntekijää ja kolme työnjohtajaa kolmessa vuorossa.

Osaston eri toimintojen vastualueet on jaettu seuraavasti: Tehdaskuljetusten päällikön **Matti Laineen** varamiehenä toimii järjestelmäsihteeri **Risto Ollikainen**. Hänen päätehtävänä on hoitaa henkilö- ja pakettiautokuljetukset. Järjestelmäsihteeri **Esa Floman** puolestaan vastaa kuorma-auto- ja työkonekuljetuksista. Kuljetusteknikko **Martti Pigin** tehtävälleen ovat koulutus, trukit sekä kustannuslaskenta.

Rautatiekuljetusten puolella työskentelee kolme vuoromestaria, joista vanhempana ja vastaavana vuoromestarina on **Jukka Kuusela**. Kumipyörä- ja rautatiekuljetusten yhteisenä varamestarina on vuoromestari **Jarmo Huhtiniemi**. Tehdaskuljetusten osastosihteerinä on **Merja Kukkola**.

Kuten monella muullakin osastolla, ovat henkilöstömäärä ja toiminnot muuttuneet muutama viime vuoden aikana myös tehdaskuljetuksissa. "Vuoden 1988 alussa oli osaston vahvuus kahta henkilöä vaille sata. Suurin poistuma tapahtui yhtiöittämisen myötä, kun osa väestä siirtyi Voikkaan tehtaan palvelukseen", Matti Laine muistelee.

Kuljetuspalvelujen ostaminen vähäistä

Kumipyöräkuljetusten puolella suurin työalue on kaatopaikkakuljetukset. Kaatopaikalle ajetaan vuodessa noin 30 000 tonnia erilaista teollisuusjätettä. Tämän lisäksi tilaustyönä tehdään tavaroitten ja erilaisten aineiden siirtoja tai hakuja, nostoja, hiilensyöttöä jne.

Jätteiden tehokkaamman lajittelemisen ja jätteenpoistamisen ansiosta on kaatopaikkakuljetuksissa pystytty nostamaan yksikkökuormien tonnimäärää ja vähentämään ajokertoja.

Esa Flomanin mukaan ulkopuolisten kuljetuspalvelujen tilaaminen on nykyisin erittäin vähäistä rajoittuen lähes täysin nostureihin ja ruuhkauipeihin.

"Erikseen ovat vuosittaisiin kuljetussopimuksiin perustuvat ajot, joita käytetään kunnossapidon puolella ja varastojen jakelu- ja liikenteessä sekä sopimustaksit", Laine toteaa.

Kuljetussopimuksissa ovat mukana myös Finnish Chemicals Oy, Kaukas Oy:n Voikkaan tehdas ja Faxekalk Oy. Laine painottaa, että Kymin omat autot ja sopimusautot toimivat toisinaan täydentävänä ryhmänä.

Kumipyöräpuolen kalustoluettelosta löytyy noin 125 erilaista ajoneuvoa: erilaisia kuorma-autoja, henkilö- ja pakettiautoja, trukkeja, puukoneita, pyöräkuormaajia, traktoreita ja nostureita. Tehdasalueilla käytössä olevassa irtolavajärjestelmässä on noin 120 erilaista lavaa.

Rautatiekuljetusten puolella käsitellään vuodessa noin 55 000 vaunukuormaa, joista Voikkaan tehtaan osuus on noin 20 000 vaunua. Saapuvasta puutavarasta noin 50 prosenttia tulee rautateitse. Lähtevästä tuotannosta 85 prosenttia lastataan rautatievaunuihin.

Yhteistoimintaa

Kuorma-autojen ja työkoneiden kanssa työskentelevä henkilökunta kuuluu viime syksynä sol-

mitun työryhmäsopimuksen piiriin. Sopimuksessa mukana oleva henkilöstö tekee kaikkia tarvittavia töitä.

"Työryhmäsopimus mahdollisti sen, että normaalin aikataulun lisäksi tulevat työtilaukset menevät ilta- ja yövuoroissa sekä viikonloppuisin suoraan niitä hoitaville henkilöille. Vastuuta ja käytännön asioiden hoitoa on siirretty pitkälti työntekijöille. Sopimus on suuresti helpottanut töiden päivittäistä järjestelyä", Matti Laine ja Esa Floman kertovat.

Osaston johdon ja henkilöstön yhteistoiminta pelaa hyvin myös hankittaessa uutta kuljetuskalustoa. Kuljetuskalustohankinnat valmistellaan työryhmässä, johon asiantuntijoina kuuluvat kalustoa käyttävän henkilökunnan edustajat. Hankintojen yhteydessä sovitaan yleensä kuljetajille ja asentajille tulevasta käyttökoulutuksesta.

Tehdaskuljetukset on kiinteässä yhteistyössä koneosaston kuljetusvälinekorjaamoon, josta saadaan asiantuntija-apua myös uusiin hankintoihin liittyvissä asioissa.

"Kuinkahan moni meistä yhtiöläisistä on ajatellut, että tehdasalueen ulkopuolella liikuttaessa kuljetushenkilökunnan ammattitaito ja kaluston asianmukaisuus edustavat melkoista käyntikorttia yhtiöstä ulospäin",

Laine huomauttaa.

Tehdaskuljetusten koulutusohjelmassa lohkaisee merkittävän osan trukkikoulutus. Kymillä järjestetään vuosittain 2-3 trukkikurssia.

Osa tuotantoketjua

Sisäisessä tehdaskuljetusliikenteessä asetettiin muutama vuosi sitten tavoitteeksi keskittyä oleellisimpaan eli tuotannon tarpeiden palvelemiseen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi päätettiin siirtyä aikataulutettuun ajoon, minkä mahdollistivat numeroidut tavara-asemat.

"Farmariautoilla ja pakettiautolla hoidetaan ostovaraston, kunnossapidon ja tuotannon jakeluja. Myös kevyt kuorma-auto ajaa tietyin aikataulun mukaan", Risto Ollikainen kertoo.

"Olemme vankasti sitä mieltä, että kuljetus ei ole mikään apuosasto, kuten joskus kuulee puhuttavan. Olemme yksi osa prosessia - tehtävämme on tukea yhtiön päätoimintaa", Matti Laine sanoo.

Tehdaskuljetusten henkilöstövaikuvuus on Laineen mukaan sopeva nykyisten toimintojen hoitamiseksi. Ammattitaitoisien väen voimin kuljetukset ovat sujuneet hyvin. Tosin hankaliakin tilanteita saattaa joskus tulla vastaan, jos kuljetustilaus on tullut 'pikana' ilman ennakkotietoa tai jos useita kiireellisiä kuljetuksia sattuu päällekkäin.

"Tallilla ei ole ketään odottamassa töitä ja kaikki suunnitellusta poikkeava aiheuttaa erityisjärjestelyjä", Floman huomauttaa.

Henkilökuljetuksissa joulun alusaika ja kevät-kesä ovat pahinta ruuhka-aikaa. Suurimmat henkilökuljetuksia tilaavat osastot ovat hienopaperi ja markkinointi.

Matkalla sääolot aiheuttavat usein odottamattomia hankaluuksia, samoin kuin liikennekin. Risto Ollikainen toivookin, että niin henkilöt itse kuin jonkun toisen aikataulua suunnittelevat ottaisivat nämä asiat huomioon ja varaisivat riittävästi aikaa paikkakunnalta toiselle siirtymiseen.

Osastonsa tulevaisuuden näkymistä Laine kertoo sen verran, että rautatiepuolella vetokaluston on melko vanhaa, ja sen uusiminen alkaa olla ajankohtaista. Kumipyöräkuljetusten puolella ja sen tärkeimmässä alueessa, jätteiden kuljettamisessa, odotetaan sellu- ja paperitehtaan ratkaisuja jätteiden määrän pienentämiseksi sekä lajittelemiseksi.

KUVA: IRMA NIEMI

"Me teemme jo sitä, mitä toiset vasta suunnittelevat"

Autonkuljettajat **Martti Saarinen** ja **Esko Nurminen** ovat kumpikin olleet jo pitkään tehdaskuljetuksissa: Saarinen pian 21 vuotta ja Nurminen lähes 29 vuotta. He ovat viihtyneet hyvin. "Työ on pääasiassa tehtaitten palvelua lähes kaikilla mahdollisilla koneilla: autoilla, kauhakoneilla, hiiabeilla, trukeilla, traktoreilla. Nosturimiehet ovat kuitenkin erikseen", he kertovat.

Viime syksynä tehdaskuljetuksissa tehtyyn kuorma-autonkuljettajien ja työkonien kuljettajien työryhmäsopimukseen miehet ovat erittäin tyytyväisiä. "Täällä kaikki tekevät kaikkea -kahta samanlaista päivää ei ole. Me teemme jo sitä, mitä toiset vasta suunnittelevat. Tämä on hieno homma", he selvittävät kokemuksiaan.

Kuljettajat ovat saaneet työnopastusta sopimuksen mukanaan tuomiin tehtävien vaihdoksiin, ja ne joilla ei vielä ole ollut suoritettuna esimerkiksi Vaaralisten aineiden kuljetus -kurssia, ovat sen nyt käyneet.

Kun Saariselta ja Nurmiselta kysyy, mikä on vuosien aikana hankalin vastaan tullut tehtävä, he vastaavat: "Kaikki hommat saattavat tulla hankaliksi, jos ne eivät onnistu. Keli tietenkin asettaa omat rajoituksensa."

Kuljetuspalveluja tilaaville osastoille he haluavat esittää toivomuksen, että tilausta ajoista ja aikataulusta pidettäisiin kiinni. "Jos tilataan auto tai kone

KUVA: IRMA NIEMI

Autonkuljettajat Esko Nurminen ja Martti Saarinen ovat tyytyväisiä viime syksynä tehtyyn työryhmäsopimukseen, joka antaa työhön lisää vastuuta ja vaihtelevuutta.

tietyyn aikaan johonkin paikkaan, niin myös tilaajalla olisi

syitä olla valmius hommaan silloin, kun on sovittu."

Käytöntarkkailija Irma Ojala ja S/C-käyttäjä Juhani Ojala ovat syntyneet täsmälleen samana päivänä, 17. kesäkuuta 1945.

IRMA JA JUHANI OJALA 50 VUOTTA

Nyt pitäisi tehdä jotakin sellaista, mitä ennen ei ole tehnyt

Harvoin sattuu, että aviopari on syntynyt täsmälleen samana päivänä. Ojalan perheessä tämä on kuitenkin tosiasia.

laitoksen toiminta näyttää kuitenkin jatkuvan", Irma huomauttaa tyytyväisenä.

Paperitehtaalla naisten ja miesten välinen tasa-arvo uralla etenemissä ei ole viime vuosina uudesta laista huolimatta paljoakaan parantunut. Suurin syy tähän ovat edelleen asenteet: miehet eivät halua naisia paperikoneelleen.

Kymin hienopaperitehtaan käyttölaboratoriossa työskentelevä käytöntarkkailija **Irma Ojala** ja hänen miehensä S/C-käyttäjä **Juhani Ojala** päällystyslaitokselta viettävät yhteisiä 50-vuotispäiväjuhlia 17. kesäkuuta.

"Silloin kun joskus tavattiin, niin kyllä sitä syntymäaikaa vähän hämmästeltiin", he nauravat.

Irma ja Juhani vihittiin vuonna 1971. Irmalle yritys on toinen. "Minä tässä meillä olen kuitenkin vanhempi: kun on aikaisemmin ollut avioliitossa, ja elämä on ehtinyt olla jo vähän toisenlaista", Irma nauraa. Tosiasassa Juhani on vaimoaan seitsemän tuntia vanhempi.

Kun kummankin työpaikka on paperitehtaalla, puhutaan työasioista myös kotona. Juhani mukaan joskus vähän liikaakin.

"Vaimon ollessa kiinteästi mukana ammatiasastotyössä tulee tehtaalla tapahtumia seurattua yhdessä hyvinkin tarkkaan", hän kertoo. Irma Ojala on toiminut jo kuudetta vuotta Paperiliiton Kuusankosken osasto 19:n sihteerinä ja nelisen vuotta tasa-arvojooston puheenjohtajana.

Irma ja Juhani ovat tehneet vuorotyötä koko Kymillä olonsa ajan, ja enimmäkseen eri vuoroissa. Irma on työskennellyt yhteisössä jo noin 25 vuotta ja Juhani peräti 34 vuotta. Yhteisiin hetkiin ja lomiin ei ole ollut liikaa aikaa.

Irma toteaa, että lamavuodet eivät ole olleet tehtaalaisille helppoja. Onneksi nyt näyttää kuitenkin jo valoisammalta. Päällystyslaitoksen tulevaisuus askarruttaa molempia, sillä konsernin Saksassa sijaitsevalle Nordland Paperin tehtaalle valmistuu aikanaan uusi päällystettyä paperia tuottava paperikone-jätti. "Näillä näkymin päällystys-

Irman mukaan tasa-arvolaki teettäisi valistustyötä niin paljon, kuin jaksaisi tehdä. "Se tuntuu vain niin turhautavalta, sillä asiat saa yleensä bumerangina takaisin. Jo sana 'tasa-arvo' saa monet suhtautumaan ivallisesti. Tehtaalla on edelleen 'tikapuu-järjestelmä', jota niin nuorten naisten kuin miestenkin on vaikea ohittaa ammattitutkinnoista huolimatta."

Vaikka vaimo ajaakin tasa-arvoa paperinvalmistuksen ammatteihin, ei Juhani suosittele naisten tuloa ainakaan kaikkein raskaimpiin hommiin. Tällaisiksi hän nimeää omalta työpaikaltaan mm. päällystyskoneen ajon ja kalanterilla telan vaihdot.

Ojaloiden ensimmäinen puolivuosisataa on kohta saavutettu. Kysyttäessä, mitä he odottavat tulevaisuudelta, Irma vastaa: "Nyt pitäisi tehdä jotakin sellaista, mitä ennen ei ole tehnyt. Sappivuosi töistä ja kielen opiskelu kiinnostaisi. Yhden unelman toteutin jo pari vuotta sitten, kun pääsin käymään Kiinassa."

Juhania eivät ulkomaat kiinnostaa yhtä paljon kuin vaimoa. Mökkilläolo ja kalastus ovat aina kuuluneet hänen vapaa-aikaansa. "Minulla on tarkoitus ostaa vielä tänä keväänä tukevampi soutuvene ja uusia verkkoja."

Isännän uusin harrastus on laskettelu, joka on innostanut hänet lähtemään muutamana keväänä laskettelulomalle Kuusamoon yhdessä poikansa kanssa.

Irma ja Jussi Ojala toivottavat vieraat tervetulleiksi 100-vuotismammuttisynttäreilleen klo 11 lähtien, Oravantie 16:een.

Autonpesijä tekee muutakin kuin pesee autoja

Autonpesijä **Anne Aarnion** päätehtävänä on henkilöautojen puhdistaminen niin sisältä kuin ulkoakin, mutta tarvittaessa hän siirtyy Ladan, Skodan tai postiauton rattiin. Pekkasat, lomat ja sairastumiset takaavat sen, että ajokeikkoja riittää. Välillä kyydissä on tavaraa ja välillä väkeä enempi tai vähempi.

Henkilöautotallilla Annen huollettavana olevia autoja on seitsemän. Hänen ajossa ollessaan henkilöautonkuljettajat huolehtivat itse autojen puhdistuksesta.

Hän kertoo, että parasta omassa työssä on vapaus ja vaihtelevuus: huoltotyönkin saa järjestellä itse niin kuin parhaaksi näkee. Nykyisessään tehtävässään on ollut 13 vuotta.

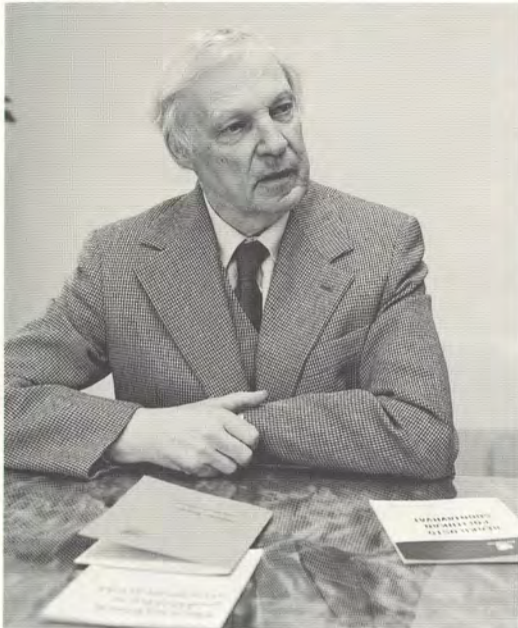
Anne Aarnio kokee työnsä vapaana ja vaihtelevana.

VARATUOMARI ROBERT BROTHERUS

Yhteisesti sovitut pelisäännöt toimivat

KUVA: KIMMO REKIMIES

Robert Brotherus oli mukana parikymmentä vuotta sitten ensimmäisen Henkilöstöpolitiikan suuntaviivat -kirjasein tekemisessä.

Kymiyhtiön entinen työmarkkinapäällikkö, varatuomari Robert Brotherus pistäytyi huhtikuun lopussa Kuusankoskella yhtiön hallinto-osaston vieraana. Brotherus oli yhtiön palveluksessa vuosina 1947-75 toimien mm. vuodesta 1969 työvoimapäällikkönä ja vuodesta 1974 työmarkkinapäällikkönä.

Tänä vuonna 81 vuotta täyttävä **Robert Brotherus** seuraa edelleen mielellään Kymin tapahtumia. Naurahtaen hän toteaa Uutiskymin eli 'Kymmenen uutisten' olevan lenkki hänen parhaisiin työvuosiinsa, jotka päättyivät ennenaikaiselle eläkkeelle siirtymiseen sydänsairauden takia. Brotherus viettää eläkepäiviään Hämeessä, Luopioisten kunnassa, pienessä Kuohijoen kylässä.

Hallinnon johtaja **Lasse Mäkelä** esitteli vierailleen mm. vasta uudistetun Henkilöstöpolitiikan suuntaviivat -kirjasein. Brotherus oli mukana ennen eläkkeelle siirtymistään ensimmäisen kirjasein valmistelutyössä yli 20 vuotta sitten.

Itse painotyön tekemisessä Brotherus ei enää ollut mukana sairastuttuaan vakavasti. Esite saatiin painokuntoon vasta hänen jäätyään pois työelämästä. Hän muistelee, että keväällä 1974 oli erittäin pitkät ja hankalat työehtosopimusneuvottelut. "Ilmeisesti meillä oli tarve saada

yhteiset pelisäännöt, jotka kaikki osapuolet hyväksyivät."

Brotherus arvostaa yhteistoiminnan ja eri henkilöstöryhmien välisen yhteistyön erittäin korkealle. "Näitä pelisääntöjä ovat olleet tekemässä kaikkien henkilöstöryhmien edustajat. Se on yhteinen päätös siitä, minkälaista henkilöstöpolitiikkaa yhtiössä noudatetaan. Silloin kun se on kaikkien hyväksymä, on sillä mahdollisuudet toimia."

Brotherus oli tehnyt henkilöstöryhmien kanssa yhteistyönä aikaisemmin Tiedon kulku -nimisen julkaisun vuonna 1972. Tuolloin työnantajain ja työntekijäin keskusliitot olivat tehneet ns. tiedottamissopimuksen, jonka mukaan työpaikoilla tapahtua tiedottamista tulisi parantaa.

Esitteen valmistustyö käynnistyi yhtiössä Brotheruksen aloitteesta. "Meitä oli kolme ryhmää: yhtiön edustajat, työnjohtajat ja työntekijät. Itse toimin puheenjohtajana. Tiedon kulun periaatteet sorvattiin ryhmien käsittelemien kysymysten ja vastausten perusteella."

Samaan aikaan yhtiössä oli meneillään eri tehtaiden työnhoidolle suunnattua koulutus toimintaa, jonka vetäjänä Brotherus itse oli. "Koska oli kysymys työnhoidosta, asetin heille kysymyksen, mitä johtaminen on. Asiasta keskusteltiin ja tein siitä yhteenvetön, jonka päätin sijoit-

taa Tiedon kulku -kirjasein esipuheeseen."

Brotherus palauttaa mieleen määritelmänsä johtamisesta: "Johtaminen on yhteistyön osatekijöiden yhteensovittamista ja tahdistamista asetetun päämäärän saavuttamiseksi." Lause sopii hänen mielestään edelleen kaikkeen johtamiseen.

Varatuomari Brotherus ehti olla 27 vuotta yhtiön palveluksessa. Sodan päätyttyä alkoi tehtaalla korjauksen ja jälleennakkeen aika, joka oli vielä hänen taloon tullessaan meneillään. Yhtiössä toimi tuolloin insinööri **Palmgrenin** perustama teknillinen komitea, jonka puheenjohtajana oli vuorineuvos **Ekholm**. Komitean tehtävänä oli määritellä tärkeysjärjestys suurimmille korjauksille.

"Tämän komitean kokouksissa käsiteltiin myös muita tehdasjohtoon liittyviä kysymyksiä. Esiin tuli hyvin kirjavia joukko asioita, joista laadittiin aikanaan kortisto. Tästä kortistosta saattoi löytää tiedot mm. siitä, miten henkilöstöpoliittisia asioita hoidettiin", hän muistelee.

Brotheruksen tehtävänä oli kortiston ylläpito. "Tulipa sitten miltei mikä tahansa asia vastaan, jota en heti muistanut, löysin aina tarvittavat tiedot tästä kortistosta."

Verlaa ja erämajoja varattu ahkerasti

Verlan suvi houkuttaa mukavasti yhtiöläisiä, sillä loma-majoja on varattu vähintään yhtä ahkerasti kuin viime vuonna. Juhannus on perinteiseen tapaan kiinnostanut eniten, eikä silloin ole enää vapaita mökkejä. Tilaa löytyy vielä kesäkuun alussa samoin kuin heinäkuussakin, vaikka varauksia onkin tehty melko runsaasti.

Myös konsernin muilla paikkakunnilla on kiinnostuttu Verlan lomanviettomahdollisuuksista, sillä viime vuoden tapaan useat varaukset ja tiedustelut ovat tulleet ulkopaikkakunnilta. Kuukauden pituisia varauksia on jo nyt tullut aikaisempia vuosia enemmän.

Kymin henkilöstöpalvelu vastaanotti tänä keväänä 289 erämajahakemusta, joista 216 hyväksyttiin. Erämajoja myönnettäessä otetaan huomioon hakijan palvelusvuodet yhtiössä ja majojen aikaisempi käyttö.

Suosituimmat erämajat ovat tänäkin vuonna olleet Mäntylinjassa sijaitsevat Kymminkiemi ja Äijänlahti, Kivisilmä Valkealassa ja Salmenkorva Sulkevalla.

Ensi hämmennyksen jälkeen nainen käyttöinsinöörinä ei enää kummastuta

Juttu kiertää -haastattelusarjassa esittelemme tällä kertaa diplomi-insinööri Kaija Pehu-Lehtosen. Hänet on toiminut vuodesta 1986 käyttöinsinöörinä sellutehtaalla ja on vast'ikään nimitetty tehtaan kehityspäälliköksi. Hänen haastatteluaan toivoi sihteerini Anna-Maija Auvinen hallinto-osastolta.

Mistä olet kotoisin?

- Tampereelta, jossa asuin ensimmäiset 10 vuottani. Myöhemmin muutin Helsinkiin. Miten hakeuduit töihin juuri puunjalostusalalle?

- Minun oli aikoinaan vaikea ajatella muuta opiskelupaikkaa kuin teknillistä korkeakoulua, jossa läheisimmältä tuntui puunjalostusosasto. Vasta jälkeenpäin havahtuin ajattelemaan, että 'kappas vain', isänikin oli paperi-insinööri. En myönnä kuitenkaan, että juuri se olisi ollut syynä osaston valintaan, ehkä hieman alaan.

- Kymi on ensimmäinen vakituinen työpaikkani. Diplomitöni tein Metsä-Botnian sellutehtaalla Äänekoskella. Mitä työhösi sellutehtaalla kuuluu?

- Käyttöinsinöörinä vastasin usean vuoden ajan mäntylinjan tuotannosta ja koordinoitin päteittäisiä hommia tehtaalla - se oli käytännössä pitkälti sellun

tekemistä. Mäntylinjan uusiin liittyvien projektien alettua olen ollut mukana keitto- ja happivaiheprojektien toteutuksessa ja käyttöönotossa.

Uusi tehtäväni tulee muotoutumaan vähitellen, mutta varmasti siihen kuuluu tehtaalla investointiprojektien esisuunnittelua ja prosessikehitystä, uuden prosessi- ja laitetekniikan seuraamista sekä yhteyksiä tutkimusosastoon. Tällä hetkellä työllistävät erityisesti mäntylinjan saneeraus ja korvikeittäimien esisuunnittelu.

Miten kymiläiset ovat suhtautuneet naispuoliseen käyttöinsinööriin?

- Mielestäni minun on suhtauduttu hyvin. Tietysti silloin kun tulin tänne joulukuussa 1986, se varmasti yllätti monet. Olin sellutehtaalla ensimmäinen naisinsinööri, eikä Kymillä muutenkaan käyttötehtävissä ollut naisia.

Oletko koskaan joutunut työssäsi hankaliin tilanteisiin nimenomaan siksi, että olet nainen?

- Oma porukka ei enää ensi hämmennyksen jälkeen varmaankaan edes muista, että olen jotenkin poikkeava miehisestä joukosta. Ulkopuolisten kohdalla hämmingin huomaa helpommin. Erityisesti projekteissa mukana olleissa ulkopuolisissa urakoitsijoissa on joskus herättänyt kummastusta, että se olenkin ollut minä, joka vastaan

joistakin heidän töihinsä liittyvistä asioista.

Mielenkiintoisimmat tehtäväsi?

- Siitä ei pääse mihinkään, että käyttötehtävissä on aina oma viehätyksensä: tehtaan ajo on konkreettista, koska se tapahtuu 'juuri tässä ja nyt'. Jos on jokin ongelma, niin se on ratkaistava. Siinä ei auta mikään papereiden pyörittely.

- Projekteissa on ollut mielenkiintoista soveltaa sitä, minkä on oppinut käytännön tehdastyössä. Olen kokenut olevani aina käytön edustaja ja yrittänyt katsoa, mitä pitää ottaa huomioon, kun tehdasta ajetaan kymmeniä vuosia. Myös uuden laitoksen tai prosessin osan käyttöönotto on tavallaan aika kiihkeä ja kiva prosessi.

Toteutuuko yhtiössä miesten ja naisten välinen tasa-arvo työssä etenemisessä?

- Minulla ei ole yleistä käsitystä asiasta - vaikea sanoa. Henkilökohtaisesti en näe mitään estettä sille, etteikö esimerkiksi kuitulinjoilla voisi työskennellä naisia, mikäli heillä on tehtäviin kiinnostusta ja asianmukainen koulutus.

- Naisten siirtyminen tuotantotehtäviin tuntuu olevan työntekijä-työnjohtotasolla korkeampi kynnys kuin insinööritasolla. Erityisesti yksilöillä voi olla ennakkoluuloja.

Mitä odotat tulevaisuudelta?

- Työssäni odotan, että pääsi-

KUVA: IRMA NIEMI

Kehityspäällikkö Kaija Pehu-Lehtonen.

sin jatkamaan tähänastisten oppien soveltamista ja oppimaan edelleen laajemmin tehdaskokonaisuutta, laajentamaan perspektiiviä.

Mitä haluaisit muuttaa yhtiössä?

- Päätöksentekoon enemmän joustavuutta ja nopeutta sekä osastoille yhä enemmän omaa päätäntävaltaa, mihin suuntaan ollaan varmasti menossa.

Minkälaisia ihmisiä arvostat?

- Arvostan suoruutta ja oikeudenmukaisuutta.

Mitä kuuluu vapaa-aikaasi?

- Perhe, ulkoilu ja kirjallisuus. Ketä toivot seuraavaksi haastateltavaksi?

- **Harri Vuorista** sellun kunnossapidosta.

MERKKIPÄIVÄT

60 vuotta

Lasse Mäkelä

Kymin Paperiteollisuus Oy:n hallinnon johtaja, varatuomari **Lasse Mäkelä** täyttää 60 vuotta 21.6. Hän on syntynyt Kymin kunnassa.

Varatuomari Mäkelä tuli Kymille työsuhteeseen hoitajaksi vuonna 1962, minkä jälkeen hän on toiminut yhtiössä apulaistyövoimapäällikkönä, henkilöstöpäällikkönä, metsä- ja kemian teollisuuden työmarkkinapäällikkönä ja henkilöstöjohtajana. Nykyiseen tehtäväänsä hänet nimitettiin vuonna 1983.

Mäkelä on ollut Kymin Paperiteollisuus Oy:n johtajiston jäsen vuodesta 1983 ja hallituksen jäsen vuodesta 1990.

Vuosien aikana hän on hoitanut lukuisia erilaisia asiantuntijatehtäviä työmarkkinajärjestöissä.

Metsäteollisuuden Työnantajaliitossa hän on toiminut työehtosopimusneuvottelukunnan, paperin valiokunnan, toimihenkilöasiain valiokunnan ja korkeakouluvaliokunnan jäsenenä vuodesta 1975 lähtien.

Eläkesäätiöyhdistyksen hallituksen jäsenenä hän on ollut vuodesta 1989 ja Työeläkelaitosten Liiton hallituksen jäsenenä

vuodesta 1993. Mäkelä on toiminut Kymin Eläkesäätiön hallituksen puheenjohtajana vuodesta 1989 ja Kymin teollisuusoppilaitoksen hallituksen puheenjohtajana vuodesta 1976.

Kunnallisina luottamustoiminaan hän on hoitanut lukuisia lautakuntien jäsenyyksiä ja puheenjohtajuuksia kunnallishallinnon eri toimikunnissa ja projekteissa.

Mäkelä on Kuusankosken Golfkeskus Oy:n hallituksen ja Kymenlaakson Terveyden Turvayrityksen hallituksen puheenjohtaja.

Sotilasarvoltaan hän on reservin kapteeni. Lasse Mäkelä on saanut Suomen Valkoisen Ruusun I luokan ritarimerkin vuonna 1987 ja Suomen Kuntaliiton kultaisen ansiomerkin vuonna 1993. **Merkkipäivänä avoimet ovet kotona klo 11-17.**

50 vuotta

Ylimestari **Sakari Ahola** Voikkaan höyryvoimalaitokselta täyttää 50 vuotta 19.6.

Ahola on ollut Voikkaan tehtaan palveluksessa vuodesta 1968. Nykyiseen tehtäväänsä hänet nimitettiin vuonna 1987. **Merkkipäivävastaanotto Voikkaan mestarikerholla klo 13-16.**

Pakkaaja **Hannu Backman** Voikkaan paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 28.6.

Käytöntarkkailija **Irma Ojala** hienopaperin käyttölaboratoriosta täyttää 50 vuotta 17.6. Hän on syntynyt Lapinjärvellä.

Yhtiön palvelukseen Irma Ojala tuli vuonna 1970 Kymin paperitehtaan laboratorioon. Vuonna 1971 hän siirtyi hienopaperitehtaan käyttölaboratorioon, jossa hän edelleen työskentelee.

Ojala on ollut mukana ay-toiminnassa 90-luvun alusta lähtien. Hän on Paperiliiton Kuusankosken os. 19:n sihteeri ja tasarvojoaston puheenjohtaja. Lisäksi hän toimii ammattiosastonsa edustajana Kuusankosken Tehtaiden Sairauskassan hallituksessa. Edelleen hänen luottamustoimistaan mainittakoon, että hän on Ruotsulan yläasteen johtokunnan varapuheenjohtaja.

Vapaa-aikanaan Irma Ojala harrastaa mm. lukemista. **Kahvipannu kuumana klo 11.00 alkaen, Oravantie 16.**

S/C-käyttäjät **Juhani Ojala** päällystyslaitokselta täyttää 50 vuotta 17.6. Hän on syntynyt Nastolassa.

Juhani Ojala tuli yhtiön palvelukseen vuonna 1961 prässipojaksi PK 5:lle. Hän toimi S/C-apumiehenä vuodesta 1964, S/C-käyttäjänä vuodesta 1969 PK 3:lla ja PK 5:llä ja reservin S/C-käyttäjänä PK 4:llä ja PK 6:lla. Päällystyslaitoksella C1:n S/C-käyttäjänä Ojala toimi vuodesta 1975. Nykyisessä työssä C2:lla hän on ollut vuodesta 1989.

Vapaa-ajan harrastuksiin hän kertoo kalastuksen, lasketelun, ravit ja koiran kanssa lenkkeilyn.

Kahvipannu kuumana klo 11.00 alkaen, Oravantie 16.

SAIRAUSKASSA TIEDOTTAA

Kassankokous

Kuusankosken Tehtaiden Sairauskassan varsinainen kassankokous pidettiin Voikkaan seuratalossa 27.4.1995.

Kokouksessa vahvistettiin vuoden 1994 tilinpäätös ja toimintakertomus sekä myönnettiin tilivelvollisille vastuuvapaus.

Muina kokouksutuisia mainittuina asioina käsiteltiin kassan hallituksen esitykset eläkeläisjäsenien jäsenmaksun korottamisesta 1,8 %:sta 1,9 %:iin ja kulloinkin sairausvakuutuksessa voimassaolevien kiinteiden omavastuiden käyttönotosta eläke-

läisjäsenien lisäetuuslääkekorvauksiin, joihin luetaan myös puhdistus- ja sidostarpeet sekä ihotaudin hoitoon käytettävät perusvoiteet. Tällä hetkellä voimassa olevat omavastuut ovat 50mk/ostokerta/peruskorvattavat, erityiskorvattavat 25mk/ostokerta.

Muutosesitykset hyväksyttiin ja ne tulevat voimaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamis-päivää seuraavan toisen kalenterikuukauden alusta lukien.

Korvaukset ja jäsenmäärä
Korvauksia Sairauskassa (Avustuskassa) suoritti vuonna 1994

14 771 042,72 mk. SVL-korvausten osuus oli 8 909 585,12 mk ja lisäetuuslääkekorvauksien 5 861 457,60 mk. Ansonmenetyskorvaukset eli erilaiset päivärahat edustivat korvauksista 6,1 milj mk eli 41,6 %. Sairaanhoidon korvausten osuudeksi jäi 8,6 milj mk eli 58,4 %. SVL-sairaanhoidon korvausten osuus edellä mainitusta oli vain 3,07 milj. mk eli 35,7 %.

Kassan jäsenmäärä oli 31.12.1994 2 272 työntekijäjäsenä ja 730 eläkeläisjäsenä eli yhteensä 3 002. Kokonaisjäsenmäärä aleni vuoden aikana 31 jäsenellä.

Koskela

Koskelassa ei ole lounasruokailua lauantaina 27.5.1995.

KUOLLUT

Edellisen lehden ilmestymisen jälkeen tietoomme tulleet kuolleet eläkkeensaajat:

Helvi Hämäläinen, 77, Vo puuhiomo (kuollut 25.4.), **Aune Jokelainen**, 77, rakennusos. (26.4.), **Aimo Kivinen**, 77, Ky konekorjaamo (16.4.), **Unto Kujala**, 80, Ky konekorjaamo (30.4.), **Vilho Lahti**, 76, Vo konekorjaamo (21.4.), **Sulo Rajajärvi**, 76, Vo paperi (12.4.), **Gunnar Vahteristo**, 86, Ky sulfiittisell. (21.4.), **Oiva Väärälä**, 80, Ky konekorjaamo (20.4.)

TYÖTERVEYS TIEDOTTAA

Painonvartijat kevyesti kesään

Maaliskuussa aloittanut painonvartijaryhmä on saanut 10 viikon urakkansa päätökseen ja painoa on pudonnut yhteensä 167,4 kg. Ryhmään kuului 22 henkilöä, joten keskimääräinen painonpudotus oli 7,6 kg. Ryhmässä oli kahdeksan yli 10 kiloa laihduttanutta ja paras yksilösuoritus oli 13,8 painokilon pudotus.

HENKILÖUUTISET

Heikki Hyvärinen

Kaija Pehu-Lehtonen

Juha Käki

Petteri Kettunen

Eero Oksa

Kymin Paperiteollisuus Oy Sellutehdas

Dipl. ins. **Heikki Hyvärinen**, 34, on 2.5.1995 alkaen nimitetty koivu- ja mäntykuitulinjojen käyttöpäälliköksi. Hän toimi aikaisemmin käyttöinsinöörinä sellutehtaalla. Hyvärinen raportoi tuotantopäällikkö Markku Laakoselle.

Dipl. ins. **Kaija Pehu-Lehtonen**, 32, on 2.5.1995 alkaen nimitetty sellutehtaan kehityspäälliköksi. Hän toimi aikaisemmin käyttöinsinöörinä sellutehtaalla. Uudessa tehtävässään Kaija Pehu-Lehtonen raportoi tehtaanjohtaja Pekka Kivistölle.

Suunnittelu ja projektit-osasto

Ins. **Juha Käki**, 34, on 18.4.1995 alkaen nimitetty LVI-insinööriksi suunnittelu- ja projektihoitotehtäviin. Hän toimi aikaisemmin asiakaspalveluinsinöörinä Valmet Paperikoneet Oy:n palveluksessa Italiassa. Juha Käki raportoi koneiteknisen suunnittelun päällikölle Risto Vuoriselle.

Tietohallinto

Filosofian maisteri **Petteri Kettunen**, 36, nimitetään 1.6.1995 alkaen järjestelmäpäälliköksi vastuu-

alueenaan Kymin myynnin järjestelmät. Tehtävää aiemmin hoitanut Eero Oksa on siirtynyt Kaukas Oy:n tietohallinto-osaston päälliköksi Lappeenrantaan. Kettunen raportoi tietohallintopäällikkö Pentti Kantolalle.

Kymmene Oy Teknillinen hallinto

Metsänhoitaja **Kyösti Aspelund** Kymmene Oy:n puuhuollon strategiat-toiminnoista on siirtynyt 1.5.1995 alkaen teknilliseen hallintoon suunnittelupäälliköksi. Hänen tehtäviinsä kuuluvat ensisijaisesti konsernin puuhuoltoon liittyvät erilliselvitykset sekä puun tehdasmittauksen ja laadunvalvonnan kehittämistehtävät. Aspelundin asemapaikka on Lappeenranta ja hän raportoi teknilliselle johtajalle Antti Larekselle.

Kaukas Oy

Eero Oksa, 39, on 1.5.1995 alkaen nimitetty Kaukas Oy:n tietohallinto-osaston päälliköksi. Oksa on toiminut vuosina 1981-1993 Kymin Paperiteollisuuden myyntijärjestelmiin liittyvissä atk-tehtävissä ja 1993-1995 Kymmene-konsernin markkinointiyksikön systeemipäällikön tehtävissä Brysselissä.

Oksalle raportoivat osastosihteeri Arja Rasa, tietohallintopäällikkö Juhani Heino ja **Jorma Koskinen**, joka samasta päivästä on nimitetty tehdasjärjestelmistä vastaavaksi tietohallintopäälliköksi.

Lappeenrannan paperitehtaan järjestelmäpäälliköksi on 1.5.1995 alkaen nimitetty **Jyrki Alamäki**.

Verlan kesä -lehti

Huhtikuussa ilmestynyttä Verlan kesä -lehteä jaettiin konsernin kotimaisilla tuotantopaikkakunnilla. Eläkkeensaajat voivat tilata lehtä Kymin viestintäosastolta **Terttu Niilo-Rämältä**, puh. (951) 402 2167.

ELÄKKEELLE

Kymin Paperiteollisuus Oy Salimestari **Esko Kotola** arkkisali (35 palvelusvuotta).

KIITOS

Lämpimät kiitokset muistamisesta merkkipäivänäni **Kaiku Lyytikäinen**

Lämpimät kiitokset muistamisesta **Maija Niilola**

MYYTÄVÄNÄ

Tuulilasivene Vator 140 kaukosäätö- ja ohjauslaitteineen, 40 hevosvoiman sähkökäynnisteisellä Mariner-perämootorilla varustettuna. Tied. puh. 3289 505.

NUMERO 5/1995

Toimitus: Kymin Paperiteollisuus Oy, viestintäosasto, 45700 Kuusankoski, puh.vaihde (951) 4021, telexi 52211 kymco fi, telekopio (951) 402 2186, memotunnus KYTIED.

Päätoimittaja: Reijo Virta, puh. (951) 402 2168.

Toimitussihteeri: Kimmo Reki-mies, puh. (951) 402 2169.

Toimittaja: Irma Niemi, puh. (951) 402 2173.

Osoitteenmuutokset: Terttu Niilo-Rämä, puh. (951) 402 2167.

Kirjapaino: Nettopaino Oy, Korjalankatu 25, 45130 Kouvola, puh.vaihde (951) 3711 501.

Paperi: Griffin KymexCote 115 g/m², hiokepitoinen kaksoispäällystetty painopaperi. Paperille on myönnetty pohjoismaisen ympäristömerkin käyttöoikeus, numero 404 012.

Lehden seuraava numero ilmestyy 22.6. Lehteen tarkoitetun aineiston on oltava perillä toimituksessa viimeistään 7.6.

ISSN 0358-416X.

KYMMENE

100-VUOTISSÄÄTIÖ JAKOI APURAHOJA VIIMEVUOTISTA ENEMMÄN

Jaettavien apurahojen määrä noussut jälleen parhaalle tasolle

"Kymin Osakeyhtiön satavuotissäätiön jakamien apurahojen yhteinen markkamäärä palautui tänä vuonna sille tasolle, jolla se parhaimmillaan on ollut. Tähän vaikutti Kymmen-yhtiön taloudellisen tilan paraneminen ja siitä johtunut osinkotuottojen reilu kasvu edellisvuodesta", totesi satavuotissäätiön apurahalautakunnan puheenjohtaja, johtaja Pekka Koivisto apurahojen jakotilaisuudessa 23. toukokuuta Koskelassa.

Jaettavan summan kasvamisesta johtuen voitiin myös apurahojen saajien lukumäärää kasvattaa parin edellisvuoden tasosta. "Saajien tämänvuoden

summa oli nykyrahaksi muutettuna suurin."

Eniten apurahoja, 408 kappaletta, jaettiin vuonna 1981. Mainittuna vuonna myös jaettu summa oli nykyrahaksi muutettuna suurin."

Johtaja Pekka Koivisto palautti tervehdyspuheessaan mieleen satavuotissäätiön keskeisen toimintalinjan ja toivoi lisää hyviä opiskeluun liittyviä apuraha-anomuksia:

"Oma-aloitteisesta opiskelusta on hyötävä niin paikkakuntalaisille, yhtiöläisille kuin yhtiöllekin. Apurahoja voi saada joko vapaa-aikana tapahtuvan opiskelun kustannusten peittämiseen tai harrastustoimintaan. Vuosittain vähintään kolmannes jako-

summasta ohjataan ammattiin liittyvään opiskeluun."

Johtaja Pekka Koivisto mainitsi Kymin Paperiteollisuuden kannattavuuden nyt nousseen aallonpohjasta, johon 1990-luvun alkupuolella ajautettiin talouslaman ja hienopaperialan ylikapasiteetin vuoksi.

"Eläminen säästöliekillä ei vienyt uskoamme tulevaisuuteen, koska liiketoimintamme perusasiat ovat kunnossa. Meillä on hyvä tuotantokoneisto ja ammattitaitoinen henkilöstö."

"Pystyimme pysäyttämään kannattavuuden laskun omilla toimenpiteillämme ja kemiallisen metsäteollisuuden hintakehitys on ollut kannaltamme myönteinen. Voimme nyt perustellusti asettaa tavoitteeksemme

kehittää Kuusankoski Suomen paperikaupungiksi ei vain tonteista, vaan myös rahasta puhuttaessa."

Tänä vuonna apurahoja jaettiin yhteensä 800 000 mk. Myönnettyistä apurahoista oli suurin Paperiliiton Voikkaan os. 36:n saama 20 000 mk Metsät ja tulevaisuus-seminaariin. Suurin henkilökohtainen apuraha oli Eeva Metson 15 000 mk ekonomin tutkintoon. Apurahat jakoi Eero Jaakkola, Marjatta Käki,

Seija Ämmälähti ja Tuomo Lindén.

Juhlatilaisuudessa muistettiin säätiön toiminnassa pitkään olleita Seppo Järvisaloa, Armas Ihalaista ja Veikko Pasia säätiön viirillä.

Apurahojen jakotilaisuuksissa on perinteisesti saatu kuulla musiikki- ja lauluesityksiä, ja niin tänäkin vuonna. Tilaisuudessa esiintyivät kanteleryhmä Mittumaarit, Piia Eskola pianonsoitto ja lauluryhmä Työlärit.

Apurahan saajat vuonna 1995

Palveluksessa olevat:

(134 kpl, 399 300 mk)
 Ahlberg Riku 1 500 mk laitesukelluskurssi, Ahola Pirjo 1 000 mk englanninkielien opiskelu, Ahola Sakari 1 500 mk ampumaharrastus, Alatalo Maritta 3 800 mk sairaanhoitaja III, Anttila Esa 2 000 mk navigointikurssi, Byckling Mikael 1 500 mk sukututkimus, Eklöf Piritta 1 200 mk pianonsoiton opiskelu, Enwald Klaus 1 500 mk vanhojen aseiden harrastus, Eriksson Mika 1 300 mk golfkurssi, Eskola Tarmo 2 000 mk digitaalinen valokuvauskurssi, Fontell Ari-Pekka 4 400 mk työteknillinen koulu II, Gardemeister Tellervo 2 700 mk työkursseja, Hyvönen Jaana 1 500 mk käsi-työkursseja, Hasari Kalevi 8 500 mk sähköinsinööri III, Hasu Kalevi 8 500 mk tekniikasta insinööriksi IV, Hietanen Leila 1 500 mk kielten opiskelu, Hirvonen Kirsti 5 000 mk työteknillinen koulu III, Holopainen Pirkko 2 000 mk saksankielien kurssi, Horppu Ilpo 8 000 mk tekniikka III, Huhtiniemi Jarmo 11 000 mk tekniikasta insinööriksi II, Huusari Juhani 1 500 mk tenniskurssi, Hyvönen Pentti 1 500 mk käsi-työkursseja, Hyytiäinen Jouni 1 800 mk pyöröterän kunnostuskurssi, Hyökkäri Hannele 3 300 mk neulempelun artesaani I, Hämäläinen Matti 2 000 mk erikoiskuljetusten valvojan kurssi, Hämäläinen Sirkka-Liisa 3 000 mk ranskan kielen kielitutkinto, Hämäläinen Sulo 1 300 mk valokuvausharrastus, Hänninen Jarmo 1 500 mk videokuvauskurssi, Höijer Joni 5 000 mk työkursseja, Höijer Pentti 1 300 mk golfkurssi, Inkinen Markku 8 500 mk tekniikasta insinööriksi III, Julkunen Marja 4 000 mk toimistosihiteeri I, Jurvanen Marja-Liisa 2 000 mk käsityöharrastus, Kaista-korpi Sari 3 000 mk fysioterapeutin täydennyskoulutus, Kajander Hannu 1 500 mk tenniskurssi, Kamesaki Ismo 5 000 mk painin MM-valmennus, Koivula Keijo 3 000 mk valokuvauksen opiskelu, Koivunen Matti 1 000 mk englanninkielien opiskelu, Kolehmainen Pekka 2 000 mk tietokone-asettaja II, Kontinen Pirjo 1 500 mk kilpapyöräily, Koponen Jukka 2 000 mk ATK-opiskelu, Korpela Ari 1 500 mk laskuvarjohyppykurssi, Korpelainen Terttu 1 500 mk itämaisen tanssin kurssi, Koskimaa Tuula 1 500 mk tenniskurssi, Koskinen Hannele 1 500 mk tenniskurssi, Kulhelm Markku 2 000 mk autosuunnistus, Kuusela Samuli 4 000 mk ekonomi I, Käpälä Jari 1 500 mk tenniskurssi, Käpälä Seppo 1 400 mk saaristomerenkulun kurssi, Laakkonen Jukka 3 000 mk psykologian approbatur, Laakkonen Juhana-Matti 1 500 mk golfkurssi, Laine Ritva 2 000 mk vyöhyketerapiakurssi, Laine Tiina 2 000 mk kielten opiskelu, Lakimo Pentti 1 200 mk vetouisteluharrastus, Lavonen Sakari 11 000 mk tekniikasta insinööriksi II, Lehtonen Tarmo 1 000 mk sijaisvanhempien kurssi, Levänen Ari 4 000 mk kalatalouden opiskelu II, Liiri Jari 1 500 mk kanootintekokurssi, Liiri Lauri 1 100 mk maalauskurssi, Lundgren

Sami 8 000 mk fil. maist. I, Lyytikäinen Kaiku 2 000 mk kuvataidekurssi, Makkonen Lasse 1 200 mk rinnepäivystyskurssi, Manninen Pekka 6 000 mk kielikurssi Englannissa, Mansikkamäki Olavi 1 500 mk perhokalastuskurssi, Matikainen Yrjö 1 100 mk palvelukoiraharrastus, Matilainen Petri 1 500 mk motocrossharrastus, Mauno Harri 1 500 mk speedwayharrastus, Mauno Pekka 2 000 mk autoelektronikan kurssi, Maunukela Jyri 4 000 mk tekn. lis. I, Meriluoto Harri 3 000 mk mikrotutkimus, Metso Eeva 15 000 mk ekonomi III, Motturi Raimo 5 000 mk Alfa-Romeon entisöinti, Mouhu Lea 2 000 mk vyöhyketerapiakurssi, Munne Kari 1 300 mk golfkurssi, Mynttinen Seppo 1 500 mk sukelluskurssi, Myöhänen Teppo 8 500 mk tekniikasta insinööriksi I, Naumanen Veli 1 500 mk perhonsidontakurssi, Niemi Jorma 5 000 mk insinööritutkinto, Nieminen Juhana 1 100 mk koiraharrastus, Niilo-Rämä Terttu 2 800 mk englanninkielien kurssi, Niilola Pia 5 000 mk teatterikorkeakoulu I, Niinikoski Eero 1 500 mk golfkurssi, Nurmi Tuomo 2 000 mk tekniikasta insinööriksi II, Nurminen Aarne 8 000 mk tekniikka IV, Nurminen Tapani 1 400 mk ATK-opiskelu, Nöjd Lasse 1 000 mk saksankielien opiskelu, Ojonen Raili 1 000 mk englanninkielien kurssi, Pankka Pekka 1 200 mk vetouisteluharrastus, Partti Juhana 4 400 mk työteknillinen koulu II, Pasi Seppo 1 500 mk suunnistusharrastus, Penttilä Pirjo 6 000 mk kielikurssi Saksassa, Perälä Juhana-Pekka 8 500 mk tekniikasta insinööriksi III, Pöyhönen Jukka 1 000 mk laitesukelluskurssi, Rantanen Antti 2 000 mk kädenvääntöharrastus, Rautio Juhana 2 000 mk erikoiskuljetusten valvojan kurssi, Rönnberg Matti 1 500 mk englanninkielien opiskelu, Saareks Jorma 1 000 mk squashkurssi, Sahala Seppo 2 000 mk verosuunnitteluseminaari, Salminen Petri 10 000 mk MBA-tutkinto II, Segerstahl Jan 2 000 mk markkinointikurssi, Shemeikka Eino 1 500 mk tanssikurssi, Siekkeli Jukka 8 500 mk insinööri II, Siekkeli Petri 1 500 mk noutajakoira-harrastus, Siren Anne-Maija 4 000 mk merkonomi III, Sommarberg Sirkka-Liisa 1 500 mk kuivakukkaharrastus, Suikko Aune 1 200 mk poslininmaalaus, Summanen Olavi 3 000 mk Jalta-1965 entisöinti, Suojalehto Vilho 2 500 mk espanjankielien kurssi, Suokas Leo 1 500 mk tenniskurssi, Suokas Pentti 1 500 mk golfkurssi, Taipale Tapio 1 500 mk haulikkoharrastus, Toivanen Pia 1 500 mk kankaanpainantakurssi, Tolvanen Karri 3 000 mk Buick-1960 entisöinti, Tommiska Markku 1 500 mk kielitutkinto, Tompuri Jouko 1 300 mk radioamatööriharrastus, Tuhkanen Lea 1 500 mk vartijan peruskurssi, Tujunen Pekka 1 000 mk saksankielien opiskelu, Tuominen Sirkka 1 500 mk englanninkielien opis-

kelu, Tuppurainen Reijo 6 000 mk kielikurssi Englannissa, Vaara Pirkko 6 000 mk kielikurssi Englannissa, Vanhalakka Petri 1 500 mk sarjaspeedway, Vanhatalo Ari 3 000 mk Anglia-1952 entisöinti, Vierros Kaija 1 500 mk golfkurssi, Viitala Jyri 3 000 mk ruotsinkielien kurssi, Vilhunen Jarmo 1 500 mk ampumaharrastus, Virtanen Antti 1 000 mk kreikkankielien opiskelu, Virtanen Jorma 1 500 mk perhokalastuskurssi, Virtanen Pirjo 1 500 mk itämaisen tanssin kurssi, Väkevä Hannu 1 500 mk videokuvaukskurssi, Vänskä Kari 2 000 mk vedenalaisen arkeologian kurssi, Wallén Outi 2 000 mk erityispedagogiikan kurssi.

Eläkeläiset:

(34 kpl, 54 600 mk)
 Aho Raili 2 000 mk kuvataidekurssi, Alatalo Kerttu 1 500 mk käsityöharrastus, Arola Pirkko 1 000 mk kielten opiskelu, Blomster Åke 1 200 mk maalaus-harrastus, Hellman Aune 1 500 mk kansallispukukurssi, Jokela Heikki 2 000 mk koristeveistokurssi, Järnvall Seppo 2 000 mk englanninkielien opiskelu, Kakkonen Linnea 1 700 mk englanninkielien opiskelu, Kalenius Pauli 1 700 mk valokuvausharrastus, Korhonen Viljo 1 500 mk opintokerhotoiminta, Laakkonen Eeva 2 000 mk ryijykurssi, Laakkonen Erkki 3 500 mk taideleiri, Laine Annikki 1 200 mk öljyvärimaalaus, Lampila Pentti 1 500 mk ilmakullan perinnejuhlan videointi, Leivo Kauko 1 200 mk lyijylasikurssi, Liiri Kauko 1 000 mk ammutusharrastus, Lintunen Viktor 2 000 mk timanttien luokitte-lukurssi, Mauno Reijo 3 000 mk opetusvi-deo hihtokoulusta, Mauno Timo 2 000 mk englanninkielien kurssi, Mäntynen Onni 1 000 mk taulujen kehystysharrastus, Nakari Marita 1 000 mk käsityökurssi, Niemelä Heikki 1 500 mk kerämiset savityöt, Paasonen Pentti 2 500 mk opiskelijan oppaan laatiminen, Pulkka Airi 1 000 mk käsityöharrastus, Räsänen Vilho 2 000 mk sukututkimus, Sinkkonen Paavo 1 500 mk keilailuharrastus, Sjöholm Annikki 1 100 mk senioritanssikurssi, Stenberg Kalevi 1 500 mk koiraharrastus, Stenberg Raija 1 000 mk käsityöharrastus, Tommiska Lauri 1 000 mk ampumaharrastus, Tyy-nelä Raimo 2 000 mk taidevaluharrastus, Ukkonen Taisto 1 000 mk kuvataidehar-rastus, Willman Gunnar 2 000 mk muistoja talvisodasta, Ääpäälä Sirkka 1 000 mk käsi-työharrastus.

Perheenjäsenet:

(110 kpl, 186 100 mk)
 Aalto Essi 2 000 mk kielikurssi Ranskassa, Ahlbom Pirjo 1 200 mk ranskan kielen kurssi, Ahlbom Tove 2 000 mk vaihto-oppilasvuosi USA:ssa, Anttila Tiia 2 000 mk muotisuunnittelija III, Aronen Päivi 1 200 mk ampumaharrastus, Byckling Irina 1 000 mk suomen kielen opiskelu, Byckling Pirjo 2 500 mk sairaanhoitaja III, Eklund Ella 1 000 mk intensiivihoidon jatkolinja, Eskola Piia 2 000 mk pianonsoiton mestarikurssi, Federley Petri 2 000 mk pistooliammunta, Forsström Tuula 2 500 mk terveydenhoitaja III, Frantsi Riitta 1 200 mk saksankielien kurssi, Gardemeister Heidi 1 000 mk laitesukelluskurssi, Haarto Terhi 1 300 mk soittonsoiton opis-

lu, Haittoniemi Mia 1 500 mk timanttien-luokittelukurssi, Halme Karo 1 000 mk musiikin opiskelu, Helenius Jani 2 000 mk hanurisoiton opiskelu, Hinkkuri Jaana 2 500 mk sairaanhoitaja IV, Honkanen Samuli 1 000 mk trumpetinsoiton opiskelu, Huusari Tarja 1 500 mk merkanti I, Hyytiäinen Juhana 1 000 mk trumpetinsoiton opiskelu, Hyytiäinen Satu 1 000 mk huilunsoiton opiskelu, Hänninen Tiina 1 200 mk balettiopinnot, Jaakkola Maija 2 500 mk sairaanhoitaja IV, Joensuu Signe 2 000 mk kuusankoskelaisuustelmien painatus, Jokinen Ilkka 1 300 mk kuvataidekurssi, Joutjärvi Sanna 2 000 mk kielikurssi Englannissa, Jussila Kari 1 000 mk pasuunansoiton opiskelu, Jussila Risto 1 000 mk trumpetinsoiton opiskelu, Järvisalo Sari 1 200 mk ATK-opiskelu, Kankare Jari 1 000 mk nokkahuilunsoiton opiskelu, Kantola Matti 1 200 mk kilpatanssi, Keisala Saara 1 000 mk musiikin opiskelu, Kero Kaisa 1 200 mk balettiopinnot, Kiikeri Raisa 2 000 mk graafinen suunnittelu, Kiuru Jari 1 000 mk kitaransoiton opiskelu, Kiuru Teppo 2 000 mk kielikurssi Englannissa, Kiviranta Aira 4 000 mk aineen-oppettajakoulutus, Kollanus Elmeri 1 000 mk laskuvarjohyppykurssi, Koskimaa Mikko 1 000 mk harmonikkaleiri, Kosonen Tuija 2 500 mk sairaanhoitaja III, Kossila Kaisa 2 500 mk terveydenhoitaja I, Kumpu Marja-Liisa 2 500 mk sairaanhoitaja II, Kytömäki Maire 1 500 mk opiskelu kansan-ostossa, Käpälä Liisa 1 200 mk saaristo-merenkulun kurssi, Labbart-Karhu Hen-rietta 3 000 mk terveydenhuollon jatko-koulutus, Lahtinen Maija-Riitta 1 400 mk sairaanhoitaja II, Lahtinen Sari 2 000 mk sairaanhoitaja IV, Lakimo Tiina 1 200 mk liikuntaharrastus, Lavonen Eeva 1 000 mk kuvanveistoharrastus, Lehtinen Eeva 2 000 mk merkonomi III, Lehto Kalle 1 100 mk RC-autoiluharrastus, Lehtonen Eeva 1 200 mk puutarhakurssi, Liiri Riikka 1 500 mk sairaanhoitaja III, Lindén Satu 4 000 mk kasvatustiet. maist., Lintunen Eeva 1 000 mk timanttien luokittelukurssi, Lukander Leena 1 500 mk kasvatustieteen kon laude, Löfgren Kristina 1 500 mk taitoluisteluleiri, Makkonen Leeni 1 500 mk vyöhyketerapiakurssi, Manninen Riitta 2 000 mk kielikurssi Englannissa, Matikainen Merja 2 500 mk sairaanhoitaja III, Matikainen Riitta 2 500 mk lähihoitaja-koulutus II, Maunukela Eeva 2 000 mk tekn. lis. I, Miikki Jouni 1 100 mk ATK-opiskelu, Motturi Sirkka-Liisa 1 500 mk matematiikan jatko-opinnot, Myyräläinen Kaija 2 000 mk ATK-merkonomi III, Mäki-nen Riitta 2 500 mk sairaanhoitaja II, Mäkinen Tatu 2 000 mk kielikurssi Englannissa, Mäntynen Taina 1 000 mk intensiivihoidon jatkolinja, Nokkanen Annukka 1 200 mk saksankielien kurssi, Nuija Marko 1 000 mk pesäpalloleiri, Nurmi Erkki 1 000 mk klassinen jazz-kurssi, Nyberg Antti 1 200 mk kampaailu-urheiluleiri, Nyström Helvi 2 500 mk terveydenhoitaja III, Ojala-Rantakokko Anne-Leena 4 000 mk erikois-sairaanhoitajakoulutus, Palmu Marjut 4 000 mk taideterapian opiskelu, Pasi Nina 2 000 mk diakonissa I, Pieniemi Tomi 1 000 mk laskuvarjohyppykurssi, Pihlajta Marjut 1 100 mk saksankielien kurssi, Pitkänen Anu 1 000 mk valjastyöharrastus, Puikkonen Katriina 2 000 mk terveydenhoitaja III, Pukkila Taina 2 500 mk kehitysvalmentaja III, Pynnönen Tiina 1 000 mk laitesukelluskurssi, Rajala Jukka 1 200 mk alppihiihtoharrastus, Rantaharju Tiina 2 500 mk terveydenhoitaja I, Ristolainen Päivi 1 200 mk shiatsuohioharrastus, Rönnberg Tiia 1 100 mk ratsastusleiri, Röppä Katja 2 000 mk lähihoitajakoulutus, Siiravuo Teija 2 500 mk terveydenhoitaja I, Sopanen Timo 2 500 mk metsätaloussi-nööri II, Sorsa Ville 1 000 mk trumpetin-

soiton opiskelu, Strandberg Heidi 2 500 mk terveydenhoitaja I, Suopanki Mirja 4 000 mk ekonomi II, Taiponen Ilmari 1 000 mk musiikkileiri, Tapaninen Saara 1 000 mk lasityökursseja, Teittinen Airi 1 500 mk perinnekeittäjän taltiointi, Tolvanen Merja 1 200 mk suunnittelutyön CAD-opiskelu, Tuomi Erja 2 000 mk tiedottajan tutkinto, Tuominen Anna 2 000 mk kielikurssi Englannissa, Turunen Mar-ritta 4 000 mk oppilaitosjohdon koulutus III, Ullgren Hilja 1 000 mk laulun opiskelu, Vainio Tiiu 2 500 mk sairaanhoitaja I, Valtanen Mikko 1 300 mk käyrätortvensoiton opiskelu, Vepsäläinen Riitta 1 000 mk ruotsinkielien kurssi, Verho Marleena 1 200 mk balettiopinnot, Virta Pirkko 1 000 mk laulun opiskelu, Weckman Sari 1 200 mk venäjänkielen kurssi, Ylén Helka 1 000 mk englanninkielien opiskelu, Ääpäälä Laura 1 000 mk pianonsoiton opiskelu, Ääpäälä Pauliina 1 000 mk pianonsoiton opiskelu.

Yhteisöt, 100% yhtiöläisiä:

(12 kpl, 80 000 mk)
 Kisälliryhmä Työlärit 6 000 mk laulukirjan kokoaminen, Kuljetusosaston työntekijät 10 000 mk kuntosartti-kurssi, Koulustalouksen Vartijan työhuonekunta 4 000 mk opintomatka Kaukopään tehtaalte, Kuusanniemen EA-ryhmä 5 000 mk EA-koulu-tus, Paperiliiton Voikkaan os. no 36 ry 20 000 mk Metsät ja tulevaisuus-seminaari, Paperiliiton os. no 19/valokuvauskerho 4 000 mk valokuvauskurssin järjestämi-nen, Vesala-kerho 3 000 mk nuotantveto-näytös, Vo. paperios. 36/Konekorjaamon työhuonekunta 8 000 mk koulustalou-suus, Vo paperitehtaan puhtaanapito-osasto 4 000 mk Finnelean -messut, Vo paperitehtaan kirkkovesioutajat 5 000 mk kilpasoutuhiin osallistuminen, Vo tehtaan Rakennusryhmän henkilöstö 8 000 mk Kunnossapidon tavoitteet -seminaari, Voikkaan konttoritoimihenkilöt 3 000 mk kesäretki.

Yhteisöt, 0-99% yhtiöläisiä:

(22 kpl, 80 000 mk)
 Hallan Riistamiehiet ry 2 000 mk 40-vuotis-juhlan järjestäminen, Kumu Junior Team ry 2 500 mk valmentajakoulutus, Kuusaan Latu ry 2 000 alppihiihdon ohjaajakoulu-tus, Kuusaan Pallo ry 2 500 mk koripallo-koulu, Kuusaan Yhteislyseon Senioriyhd. ry 4 000 mk koulun 75-vuotisjuhla, Kuusankosken Eläkkeensaajat ry 4 000 mk Suvilystit -kesätahtuma, Kuusankosken Harmonikansoittajat ry 3 000 mk alkupe-räisäamitiden taltiointi, Kuusankosken Invalidit ry 3 000 mk perheleiri, Kuusaan Kalastusseura ry 3 000 mk kalas-tusvälineiden valmistuskurssi, Kuusaan-kosken Karjalaseura ry 3 000 mk 50-vuo-tisjuhlan järjestäminen, Kuusankosken Keuhkovammayhdistys ry 2 000 mk 50-vuotisjuhlan järjestäminen, Kuusankos-ken Puhti ry 4 000 mk koulutustoiminta, Kuusankosken Reserviupseerikerho ry 3 000 mk 50-vuotisjuhlan järjestäminen, Kuusankosken Urheiluseura ry 5 000 mk 80-vuotisjuhlatapahtuma, Kuusankosken VPK ry/Naisosasto 3 000 mk kouluttajien kurssitoiminta, Kuusankoski-Seura ry 6 000 mk kotiseutuvideo Kymihoelta, Ky-min Kerho ry/Naisitoimikunta 3 000 mk koulutusmatka, Pallo-Peikot ry 5 000 mk 50-vuotisjuhlan järjestäminen, Pelastakaa Lapset KSNK:n os ry 4 000 mk kesäretki, Puhallinorkesteri Fantasia 8 000 mk pu-hallinorkesterien koulutustapahtuma, Tanhuseura Kasareikka ry/Varhaisnuoret 5 000 mk kanteleryhmän koulutus, Työvä-nen Sivistysliiton Opintojärjestö ry 3 000 mk Eilan päivät -tilaisuus.